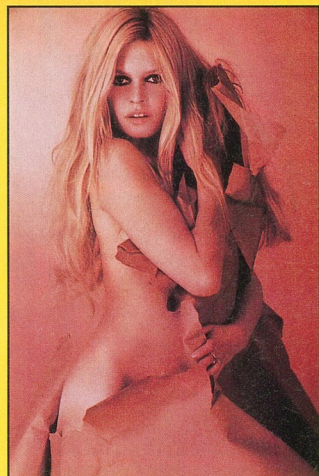

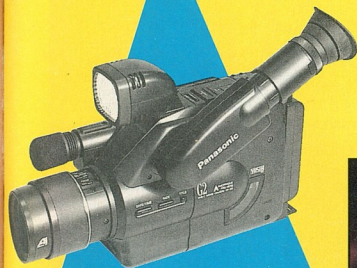
video

magazin

1991.
VII. évf. 10. (51.) szám
Ára: 65 Ft

B.B.
A KIHÍVÁS
NAIVÁJA

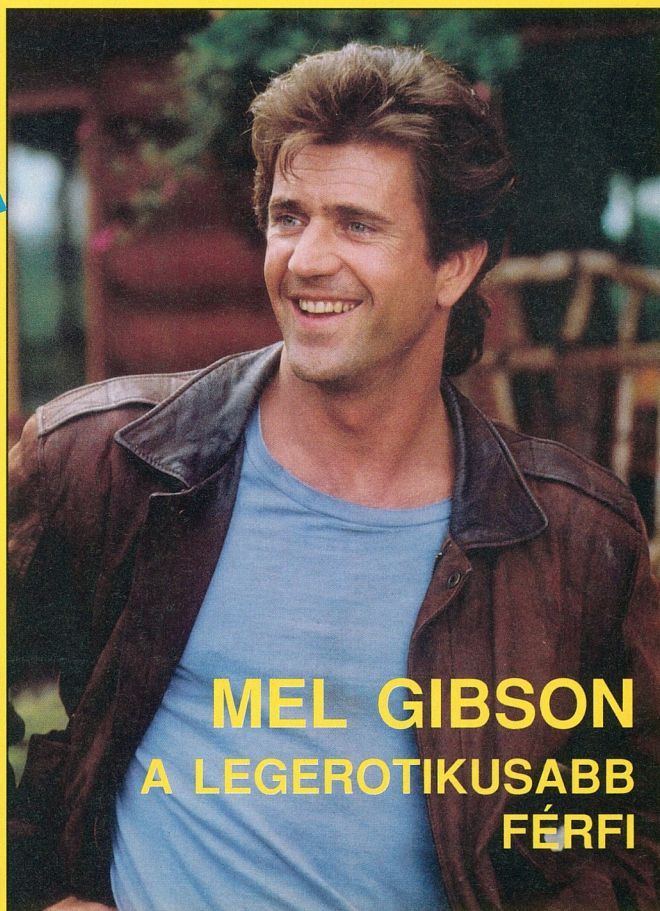

TESZT:
PANASONIC
KAMKORDEREK

ÍGY
VIDEÓZUNK
MI!

A FANTÁZIA

PRODUCERE

MEL GIBSON
A LEGEROTIKUSABB
FÉRFI

GRUNDIG KONTEX

GRUNDIG a csúcson!

RAVILL
Kereskedelmi Vállalat

1091 Budapest IX., Üllői út. 51.

Telefon: 134-2550/217, 247 m.

Telefax: 133-1180. Telex: 22-4329

Őn most a Video Magazin legújabb számát olvassa, s természetesnek tartja, hogy egy hónap elteltével e lapból újabb információkat, híreket kap a honi és a nemzetközi videó- és filmvilág történéseiről, a tékaújdonságokról és a videópiac technikai csodáiról. És igaza is van, hiszen ez évek óta, hónapról hónapra így természetes. A Video Magazin szerkesztőségének szűk kis csapata is örömmel veszi kezébe e legfrissebb példányt, annál is inkább, mert az elmúlt hetekben fontos változás történt a lap életében: amint az az impresszumból is kiderül, ezentúl a Video Magazint új társaság jelenti meg. A korábbi kiadó úgy döntött, megszünteti színes lapjai kiadását, így a Video Magazint is, s azokat áruba bocsátja. Egy pillanattal – veszteséget nem termelő – lapunk léte is veszélybe került, ám új kiadók, a Danube Részvénysárság vezetősége további fantáziát lát a VII. évfolyamának végén járó kiadványban, bízik a szerkesztőség munkájában, ezért az ősz elején megvásárolta a Video Magazin alapítói és kiadói jogait. Így megújult erővel folytathatjuk a magazin készítését, remélhetően az Ön meglepedésére, kedvére, s bevalljuk, a magunk örömeire is. A kiadváltás nem jár automatikusan a lap tartalmának megváltozásával. Továbbra is megtalálja benne a hazai videókiadók újdonságait, a videón is kedvenc színészek sztárportréit. Teszt-rovatunk változatlanul ízeke szedi majd a legújabb magnókat és kamkordereket. Tovább kalandozunk a trükk birodalmában is. Szívesen valósítjuk meg olvasóink jó videó ötleteit is, ha megírják, miről szeretnének még a magazinban olvasni. Kérem, nézzék el nekünk, ha a hozzánk küldött néhány levélre még nem vagy csak késve kaptak választ, s bizony az is előfordulhatott – remélem, csak elvétve –, hogy egy-egy korábbi kiadói előfizető az ígért ellenére esetleg nem találhatta postáládájában a Video Magazin valamelyik példányát. Ha így történt, kérem, írják meg panaszukat, pótoljuk az elmaradást. Szerkesztőségünk címe, telefon- és telefaxszáma megváltozott: az új adatsort ugyanezen az oldalon megtalálja. Nagy örömünkre, természetes módon, ezentúl is ott lesz havonta a Video Magazin a standokon, előfizetőink levél-szekerényében, minden hónap 24-e táján. Már most érdemes leírom: terveink szerint ünnepi, karácsonyi számunk, több meglepetéssel, már december közepére kikerül majd a nyomdából. Megújult szerénnyel üdvözlö a Kedves Olvasót a szerkesztő:

Falus Tamás

Szuperbombázók ● Nöstény-tigrisek ● Piszkos alku ● Aki sárga masnit viselt
A terminátor ● A sztriptíz-táncosnő ● Keresztanya ● Winnetou
A bankár ● Művészi gyilkosság ● Fekete angel
A halál istene ● A hősök vére ● Hold 44
K – film a prostituáltakról, K2 – az éjszakai lányokról ● Pókok
Úgy érezte, szabadon él ● A menyasszony gyönyörű volt
Reflektorfényben a producer: Edward Pressman
A legszexisebb, legerotikusabb férfi: Mel Gibson

4

5

6

7

A tenger munkásai 3. 28
Sikerlista 30
Hódító úton a 16:9 32
Anya lánya: Isabella Rossellini 34
Hajrá, magyarok ● Jönnék a különleges tékák 36
A fantáziafilmek története II. 37
B.B., a kihívás naivája 40

Utazóvideók

A trükk birodalma: a polárszűrő
Teszt: Panasonic kamkorderek
Így videózzunk mi!
Családi HÍRÖZŐN

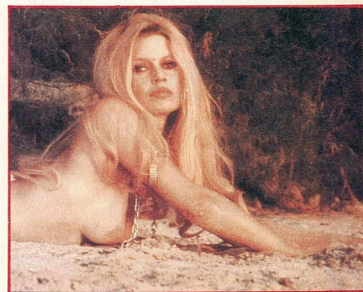
16

17

20

24

27

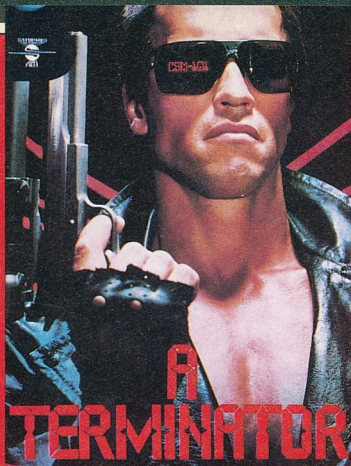

Shakma ● Nézz rám, Amerika
Könyörtelen 43
Django visszavág ● Fiatalok, szépek és talán gazdagok ●
A gyilkos apáca ● Superman 46
California ● Ez is Amerika 47
● Szicíliai kereszt

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme: 1111 Budapest XI., Irinyi J. u. 39. Telefon, telefax: 165-4739
Kiadja a DANUBE Rt.
Felelős kiadó: Belán Gábor elnök-vezérigazgató
Szédes: ARGOS Kft.
Színbontás: Reviz Repro Kft.
Nyomás: Révai-Óbuda Nyomda Kft.
Fv.: Bánáti László ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Kiadónál, bármely hírlapközbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál
(HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámmal
HU ISSN 0237-5141

(A Halálosztó)

A Terminator azért érkezik a jövőből, hogy megölje Sarah-t, a szép szőke nőt. A gyilkolásra beprogramozott robotnak feladatát mindenképpen el kell végeznie, nehogy a későbbiekben a Sarah-t származó férfi vezetésével az emberek szembeszálljanak a gépekkel. A hajszá végén azonban a Terminort is elérí végzete.

Szines, szinkronizált amerikai film
Főszereplő: Arnold Schwarzenegger
Rendezte: James Cameron
107 perc

Orion Pictures Corporation

Keresztanya avagy a zúrós maffiafamilia

(Married to the Mob)

Angela DeMarconak az elegáns Long Island-i otthontól kezdve mindene megvan, csak egy hibádzik: ha férje, Frankie „Uborka” munkába megy, lehet, hogy nem jön haza vacsorára, és csak ovadékk ellenében kerül szabadlábra. Uborkának is van gyengeje: na persze, hogy a nők, és ráadásul Karen, Tony „Tigris” Russó nője. Ezek után nem csoda, ha egy hotel fürdőkádjának hulláiban Uborka és Karen ismerhető fel. Angela végre szabad, új életet kezdene, de ott liheg a nyomában a szerelmes Tigris, annak féltékeny felesége, sőt az FBI is. Nem csoda, hogy a gyönyörű özvegy nyomában mindenütt zűrzavar támad.

Szines, szinkronizált amerikai bűnügyi vígjáték
Főszereplők: Michelle Pfeiffer, Matthew Modine, Dean Stockwell
Rendezte: Jonathan Demme
98 perc

Orion Pictures Corporation

A sztriptíz táncosnő

(Portrait of a Stripper)

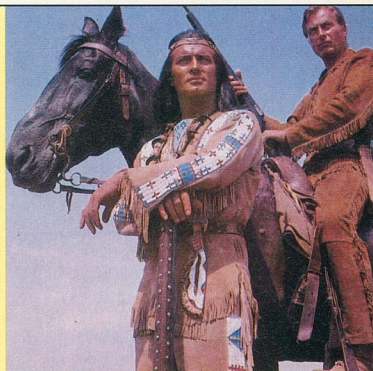
Susie Hanson a fiáért mindenre képes... akár önmagát is feláldozza. Férje elvesztése után Los Angelesbe költözik fiával, ahol táncudasából kíván megélni, de a mulató, ahol dolgozik, egy sztriptízlokál-lánccolat tulajdonába kerül. Susie az itteni munkát is vállalja, pedig apósa magán-detektívtel figyelgeti minden lépését, és fia előtt is magyarázkodnia kell. Susie számára vajon van-e kiút?

Szines, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Vic Tayback, Allan Miller, Sheree North, Thomas Hill, K. C. Martel, Irita Ben Masselink. Zene: Arthur B. Rubinstein
Rendezte: John A. Alonzo

Filmways TV
Productions Inc.

WINNETOU

Sokak kedvenc ifjúkori olvasmányá, Karl May regénye kel életre videón.

Szines, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Pierre Brice, Lex Barker, Mario Adorf
Rendezte: Harald Reinl
94 perc

Beta Film

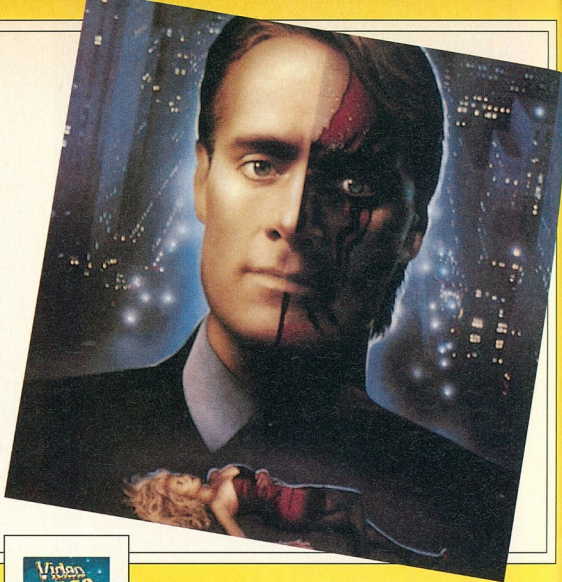
A ZOOM Kft. címe: 1024 Budapest,
Keleti Károly utca 28/a. Telefon: 115-4115
Márkaboltok: Non-stop Videótekák 0-24 óráig
Budapest XIII., Pannónia u. 25. ● XI., Fadrusz u. 14.

A BANKÁR

(The Banker)

Los Angeles, 1989. A várost megbénítja a félelem. Az emberek félnék kimenni az utcára, mivel valahol egy gyilkos jár, aki brutálisan elcsúfított holttestek sorozatát hagyja maga után. A nyomozás során a gyanú egy olyan emberre terelődik, akire senki sem számít: a társadalom kimagasló alakjára, egy multimilliomos bankárra, akinek nappal a pénz, éjjel a gyilkolás a szenvedélye...

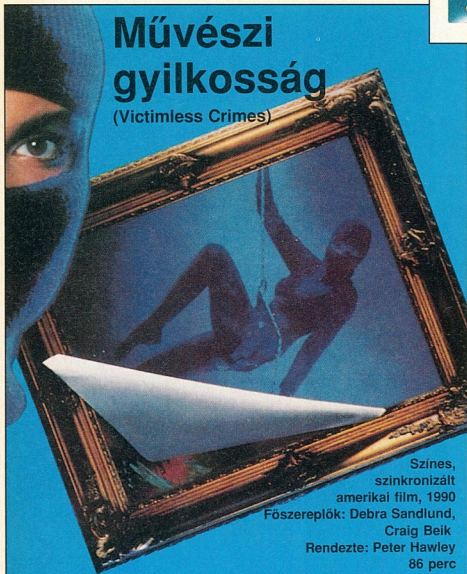
Színes, szinkronizált amerikai film, 1989
Főszereplők: Robert Forster, Shanna Reed, Jeff Conaway
Rendezte: William Webb
88 perc

Videa
2000

Művészi gyilkosság

(Victimless Crimes)

Színes,
szinkronizált
amerikai film, 1990
Főszereplők: Debra Sandlund,
Craig Beik
Rendezte: Peter Hawley
86 perc

A férj műkritikus, a feleség tehetséges pályakezdő művésznő. Mindketten okos betörők, akik megrendelésre értékes régiségeket lopnak. Névjegykártyájukat "A Macska" felirattal minden alkalommal a tett színhelyén hagyják. A chicagói rendőrség tehetetlen. Egy napon a galériában gyilkosság történik, ahol a nyomozók ott találják az ismert névjegykártyát...

FEKETE ANGYAL

Egy katonai repülőgépegységnél Eddie Gordon a legkiválóbb pilóta, akivel sok a gondja Matt Ryan ezredesnek. Az egyik gyakorlaton Eddie veszélybe sodorja egy kezdő pilóta életét, egy újabb felszálláskor éles löszerrel tölti fel repülőjét, s egy pilóta halálát okozza. Eddie gépével a sivatagba szökik, s azzal fenyegetőzik, hogy egy egész várost elpusztít. Az ezredes felveszi ellene a harcot...

Színes, szinkronizált amerikai film, 1990
Főszereplők: Peter Strauss, William Orlly
Rendezte: John Mastro
100 perc

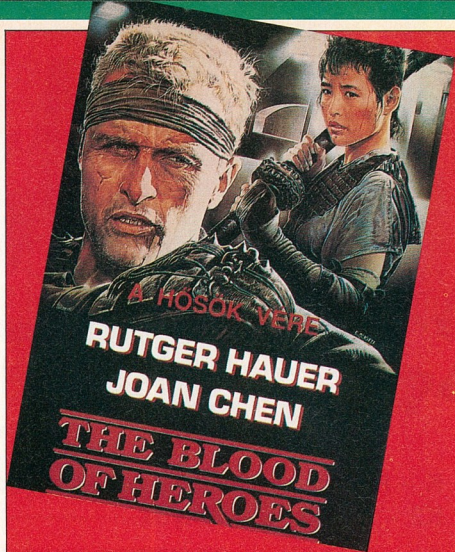
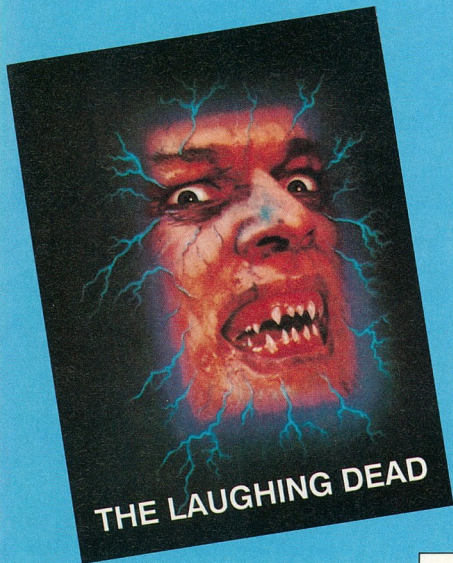

A Video 2000 új címe:
1142 Budapest, Rohonc u. 3.
Tel.: 251-1093

A halál istene

A mexikói turistaút eredeti célja, hogy megismertessen az ókori azték és maja kultúrával és a mai modern szertartásokkal. Az utasok rádöbbennek arra, hogy furcsa világba kerültek, ahol a valóság és az álom keveredik, különös erőszak uralkodik, normális embereknek kell kétségbeesniük, halálos társasjátékokat játszani.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Tim Sullivan, Wendy Webb
Rendezte: S. P. Somtow

A hősök vére

Valamikor a jövőben... Az egyetlen sport, amely életben maradt az elpusztult világban, az a brutális „jugging”. Labák törnek, testek roncfolódnak, arcok bejussanak a profi ligába! Amikor Sallow (Rutger Hauer), egy kegyetlen „jigger” harcban elveszti egyik legfontosabb játékosát, befogadja Kiddát (Joan Chen), egy fiatal kezdő nőt, aki olyan éhes a győzelemre, hogy inkább meghalna, mint hogy veszítsen.

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Rutger Hauer, Joan Chen
Rendezte: David Peoples

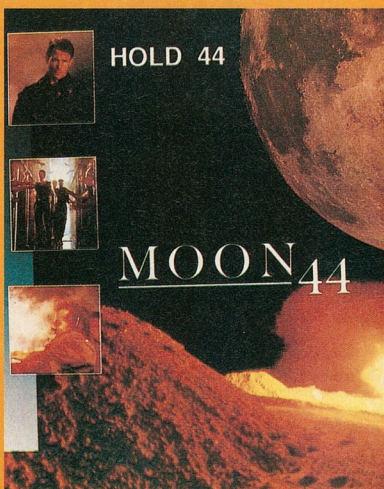
VIDEO

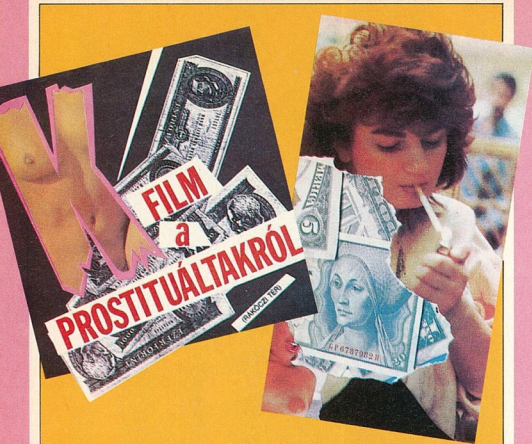
Hold 44

Mikor már a földnek nincs természeti kincsse, melyet kiaknázhathatnának, ideje, hogy a Holdhoz forduljanak. A 44-es Holdhoz, Michael Pare a főszereplője ennek az eseményűdűs sci-fi kalandfilmnek, mely 2038-ban játszódik. Halálos harc tombol a rivális nemzetközi vállalatok között a megfizethetetlen bányászati bolygóként!

HOLD 44

Színes, szinkronizált
amerikai film
Főszereplők:
Michael Pare,
Malcolm McDowell
Rendezte:
Roland Emmerich

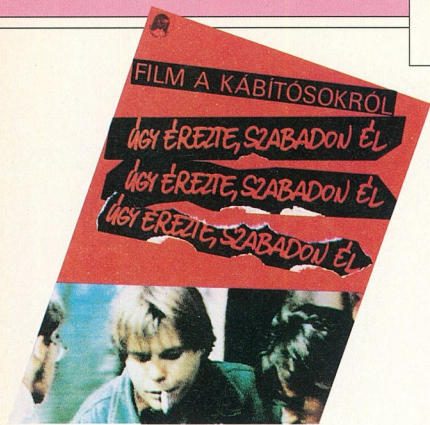

K – Film a prostituáltakról K2 – Az éjszakai lányok

A Rákóczi tér neve fogalom. De kik és hogyan élnek ott, ahol a legősibb mesterség virágzik? Ezt mutatja be az első film. A K2 az éjszakai bárók, hotelek, előkelő mulatók világába vezet el a nézőt, az éjszakai lányok világába...

Szines magyar filmek, 1988
Mindkettő rendezője: Dobray György
95 és 88 perc

Úgy érezte, szabadon él

A hazai kábítószerelés okait kutatja e film, melyben meghallgathatunk narkósokat, orvosokat, hallhatjuk a szociológus, a jogász, a lelkes, a pap, a pszichiáter, valamint Nagy Ferő véleményét is – a Beatrice zenéjével.

Szines magyar film, 1988
Rendezte: Vitézy László
126 perc

PÓKOK

Péter katonaideje alatt újsághirdetés révén levelezni kezd egy Ági nevű lánnyal. Leszerelése után egy müncheni egyetem hallgatója lesz, és elmegy az Ági által megadott címre, hogy ott szóbat kérjen. A lakásban négy „elragadó” öregasszony él, akik mindent elkövetnek, hogy Péter kifogástalanul érezze magát. Vajon miért nem fedi fel kilétét Ági, az egyre titkosabbá váló levelezőpartner?

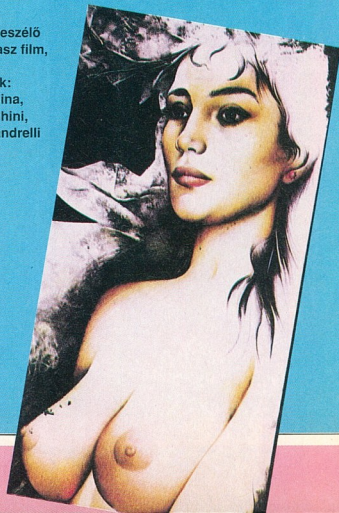
Szines magyar–NSZK-beli krimi, 1989
Főszereplők: Camilla Horn, Alice Treff, Herta Schwarz
Rendezte: Erdöss Pál

A menyasszony gyönyörű volt

Giuseppe, a kamaszodó fiú egyedül él anyjával, Mariával egy kis szicíliai hegyi faluban, ahol ősi törvények élnek: az elhagyott asszonynak akkor is hűnek kell maradnia férjéhez, ha az sohasem tér vissza. Az új, fiatal falusi orvos megismerkedik Mariával, s egymásba szeretnek. Maria barátja, felfedezvén, hogy Giuseppe csaknem felnőtt férfi, kikézd a fiúval...

Szines, magyarul beszélő magyar–olasz film, 1986

Főszereplők:
Angela Molina,
Massimo Ghini,
Stefania Sandrelli
Rendezte:
Gábor Pál
101 perc

Reflektorfényben a producer

Edward Pressman

„A mozik a ma katedrálisai. A távoli jövőben élő emberek megnézik majd munkáinkat, és azokból megtudják, micsoda idő, pénz, tehetség és erő rejtett a készítőikben. És talán – remélhetőleg – elcsodálkoznak, és azt gondolják, hogy megérte.”

Élvezi az üzleti csatározásokat és érzéke van a jó mozihoz. Tiszteli a művészetet még a kommersz filmekben is. Jó üzleti érzékkel lavírozik a filmkészítés költségei és a színvonal keskeny ösvényén. Receptje a kiszámíthatatlanság.

Edward R. Pressman 1944-ben született New Yorkban. Apja, egy játékgár tulajdonosa úgy vélte, hogy fia egyszer majd folytatja az üzletet. Az ifjú Edward ugyan szívesen játszadozott a papa termékeivel, de felserdülve inkább a humán tudományok érdekelték. Filozófiát tanult a Stanford Egyetemen, majd a család nyomására – meg akarták vonni szerény zsebpénzét – Londonba ment, hogy ott folytassa a közgazdaságtani tanulmányait. Megszerezte a kellő képesítést, de a mozit jobban szeretett, mint a játékszereket. Így hát úgy döntött, filmproducer lesz. Hollywoodban ez tulajdonképpen nagyon könnyen megy. Aki nem talál magának más állást, kinevezi magát Executive-, Associate-, Co- vagy Line-producernek és természetesen production managernek is. Hogy ezek mit csinálnak, azt senki sem tudja, mivel nincs pontos leírása egyik munkakörnek sem. Hogy Edward Pressman mennyire valódi producer, azt az bizonyítja, hogy a nevével fémjelzett alkotások háromnegyede rendszeresen ott szerepel a mozik műsorán.

AZ OPERAHÁZ ELŐFANTOMJA...

Pressman húsz éve írhatja azt a névjegyére, hogy producer. Új tehetségeket fedez fel, nem fél a kockázattól, és bármikor kész elhagyni Hollywoodot.

Az első ismertebb alkotás, amelynek producere volt, Paul Williams *The Revolutionary* című filmje. A mozi egy forradalmár életéről szól – Jon Voight alakítja kitűnően –, arról a radikalizmusról, amely nincs sem helyhez, sem időhöz, sem forradalomhoz kötve. Pressman már sokat hallott az ifjú hollywoodi „lázadóról”, Brian De Palmáról, aki gyakran Godard-nak képzelte magát, de kénytelen volt a filmstúdiók között házalni filmötleteivel. A *Sisters* megtetszett Pressmannek, így rendelkezésre bocsátotta a szükséges pénzt, s végül egy erős hitchcocki hatást hordozó, de nagyszerű film született, amelynek sikere után Pressman szívesen támogatta De Palma újabb filmtervét, a *Phantom of the Paradise*-t, amely az Operaház fantomjának egyfajta feldolgozása. A film eredeti címe Fillmore fantomja volt, Bill Graham San Franciscó-i rock-csodapalotájának tiszteletére, de Graham beperelte a produkciót, ezért meg kellett változtatni a forgatókönyv néhány epizódját. Végül minden rendbe jött. A filmet a Columbiának adták el, a cég nagy előleget adott a független produciónak, majd forgalmazni kezdte, de csak rövid ideig. A Fantom... eltűnt a ködben..

A Wall Street-i Tőzsdecápák,
Oliver Stone rendezésében

FASSBINDERŐL SCHWARZENEGGERIG

Pressman mindig szívesen támogatja azokat a produkciókat, amelyeknek művészi értékéről meg volt győződve. Rainer Werner Fassbinder, a német mozi saját nemét kedvelő fenegyereke nem talált producert első amerikai filmjéhez, a *Despair*hez. Pressman már ismerte a rendező korábbi munkáit, így habozás nélkül felvállalta a filmet. Hasonló dolog történt Wolfgang Petersen *Das Boot* (A tengeraltjáró) című filmjével. Pressman gondosan áttanulmányozta az exhaditüdó-

sító, Lothar-Günter Buchheim könyvét, amely második világháborús haditengerész-szolgálatának egy tengeraltjárós kalandjáról számol be. Az acélhengerbe zárt tengerészek nyomorúsága, a céltalanság, a kiszolgáltatottság szörnyű drámája nagy hatással volt a producerre, így Petersennek nem kellett túlságosan takarékoskodnia.

1967-ben Pressman egy rövidfilmben meglátta „Mr. Body”-t, azaz Arnold Schwarzeneggert. Egyik barátja, egy képregény-kiadó tulajdonosa, Ed Sumner megjegyezte: Ez a fickó kitűnő *Conan* lehetne. Ki az ördög az a Conan? – tűnő-

dött a producer, de a dolog megmozgatta a képzeletét. Gyorsan megszerzett minden szükséges anyagot: könyveket, képregényeket és albumokat, amelyeknek mind az illusztris figura volt a főhőse. Pressman rájött, hogy ez az alak filmvászonra való, de óvatosságot tanúsított, jó darab meditatál a dolgokon. 1981-ben 25 000 dolláros szerződést kötött Schwarzenegger-

rel, ez a mai gázsijának mindössze egyhuszada volt... John Miliust kérte fel a rendezésre, akiről közismert volt, hogy imádja az elmúlt korok hőseit, akár létezek, akár csak a fantázia termékei. Milius Robert E. Howard regényei nyomán Oliver Stone-nal megírta a forgatókönyvet, s az osztrák body builderből sztár lett. A film világszerte több száz millió dollár hasznot hozott, ez magát a producort is meglepte, így gyorsan lekötötte a folytatások jogát is. A második résszel – Conan, a pusztító – kapcsolatban viszont az a döntés született, hogy könnyedebb hangvételűnek kell lennie Milius komor víziójánál. Pressman átadta a jogokat Dino De Laurentiisnek, jó pénzért persze, s elkészült a film, amelynek már nem volt olyan átütő sikere, mint az elsőnek, de végül nem fizetett rá senki.

VIDEOTÉKÁK – VISZONTELADÓK FIGYELEM!

Előző tájékoztatónk óta örömmel tudatjuk Önökkel, hogy folyamatosan bővülő kínálatunk szeptemberi újabb forgalmazók kiadásával bővült. Az elmúlt időszakban 500 üzleti kapcsolatot alakítottunk ki, szolgáltatásunk kedvező fogadtatásra talált. Jelenleg 18 forgalmazó (MOKÉP, FÓKUSZ, ZOOM, SUPER VIDEO, ÖKM, VIDEMA, STUDIO SALDO, VIDEO 2000, VIDEORENT, INTERVIDEO, TELEVIDEO, ADA...) legújabb és régebbi filmjei között válogathat egy helyen, természetesen **azonos jogokkal és árákkal!** A sikeres téka titka a mielőbbi választék bővítése, legyen az első! között!

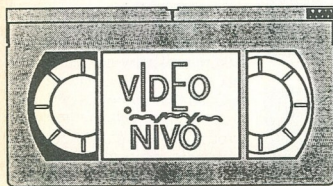
NEM KELL SOKÁT MENNIE! ITT A VIDEO NÍVÓ ÜGYNÖKSÉG!

Várjuk szeretettel:

Címünk:

Bp., 1081 Köztársaság tér 10.
Telefon: 113-9837. Fax: 134-5426.

Nyitva tartás: 8–17-ig H–P-ig

ELŐBB A BÁBUK, AZTÁN A MOZI

Az üzleti szempontok mindig fontos szerepet játszanak a filmforgalmazásban, főleg akkor, ha egy mozi jellegzetes szereplői játékgúráként is

A fantázia akciódús terméke a Cherry 2000-ben

Hivd a rádiót! (Talk Radio)

Sigourney Weaver és Michael Caine a Diplomás örömlányban

Schwarzenegger, még kilenc évvel fiatalabban, a Conan, a barbárban

megjelenhetnek. A Conan-figurák jogát a Mattel Társaság vásárolta meg, de amikor megnézték a filmet, túl kegyetlennek találták, így lemondtak az alakok piacra dobásáról, helyette inkább a Világegyetem urainak alakjait választották. A bábuk már a dobozokban sorakoztak, már csak a mozi hiányzott. Pressman, az egykori játékgyáros papa tapasztalataira hagyatkozva, elvállalta a mozi, hiszen a nagy izmú hősökkel a Conan kapcsán már jókora üzleti sikert mondhatott magáé-

nek. A *Masters of the Universe*-ben Dolph Lundgren volt az ügyeletes Muszklis Miska, aki jól forgatja a kardot, és képes legyőzni az összes gonoszt.

Edward R. Pressman független producer mára nagy név lett a film világában. Íróasztala állandóan tele van borítékokkal, amelyekben forgatókönyveket, ötleteket, fotókat küldenek neki. Ezzel együtt Pressmannak egy dolog a fontos, hogy álmait meg tudja valósítani. Most már pénz is van hozzá...

Trethon Judit

Edward Pressman filmjei

1969	Out of It	1985	Plenty
1970	The Revolutionary Paradise Alley	1986	Crime Wave
1971	Dealing		Half Moon Street (Diplomás örömlány)
1973	Badlands Sisters		True Stories
1974	Phantom of the Paradise		Cherry 2000
1978	Despair	1987	Good Morning, Babylon
1979	Diane		Masters of the Universe
1980	The Hand		Walker
1982	Conan the Barbarian		Wall Street
	Das Boot	1988	Talk Radio

EXKLUZÍV

a szépségért,
az egészségért

Komplex fogyasztó program	leszoktatás, fejfájások, mozgásszervi
Helyi fogyasztás (has, csipő, comb)	betegségek, egyéb betegségek kezelése)
Solárium	Lézerakupunktúra
Természetes gyógymódok	Talpmassage
Akupunktúra (éhségcsillapítás, dohányzásról)	Svéd massage Kínai massage Szakorvosi ellátás

Szeretettel várjuk hétfőtől péntekig 8–20 óráig

EXKLUZÍV

Osztrák–Magyar Kft.
Budapest XII., Ágnes u. 28.
Tel.: 1-86-86-77

A RAMOVILL HI-FI ÁRUHÁZ

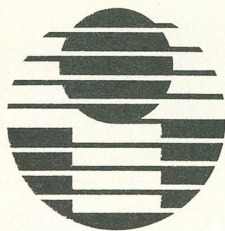
Bp. V., Belgrád rkp. 22
tel.: 1382-719, 1382-735

AJÁNLATA!

HITACHI, PANASONIC, SONY, AKAI,
ITT NOKIA televíziók,
kamkorderek, videók tartozékai,
AUDIÓ- és VIDEÓ-kazetták,
összekötő kábelek nagy választékban!
FUBA, KATHREIN, SATEX egyedi,
nagyközösségi műholdvevő
és AM mikro rendszerek telepítése.
Bp. V., Sörház u. 1. sz. alatti
ALKATRÉSZBOLTUNKBAN
nagy választékban kaphatók videófejek
és más videóalkatrészek.
Tel.: 1181-456

RAMOVILL

INFORMATÉKA KFT.

1067 Budapest, Teréz körút 31.
Telefon: 132-2562, 131-1986, 131-1786
Fax: 131-1786 • Telex: 20-2701 itkft
Vidéki irodáink:
Debrecen, Béke útja 51. Telefon: (52) 21-568
Pécs 7624 Asztalos J. utca 33. Telefon: (72) 25-545

Camcorderek

SONY: CCD-TR 45, CCD-TR 50, CCD-TR 55, CCD-TR 75, CCD-V200, CCD-V 5000
PANASONIC: NV-MC 20, NV-M 7, NV-M 25, NV-MS 70, NV-MS 90, NV-MS 1 (M-8000)
JVC: GR-A1, GR-S 707, GF-S 1000

Videomagnók

SONY: SLV-262EE, SLV-282EE, SLV-363EE, SLV-474, SLV-656 Hi-fi, SLV-777 Hi-fi,
EV-S 1000 HIB, EV-A200(8), EV-S 650PS(8)
PANASONIC: NV-J30EE, NV-J35EE, NV-F65EV, NV-F75, NV-G500, NV-J700, NV-FS100,
NV-W 1E
JVC: HR-D520, HR-D530E, HR-D960, HR-S5500, HR-S 5800

Feliratozók, lámpák, mikrofonok, kábelek, canon csatlakozók, hang- és videomixerek,
editálók.

SONY, JVC, PANASONIC professzionális rendszereket rövid határidőre szállítunk.

Kazetták: BÉTA, BÉTA SP, U-matic stb.

Toprekiam

A legszexisebb, legerotikusabb férfi

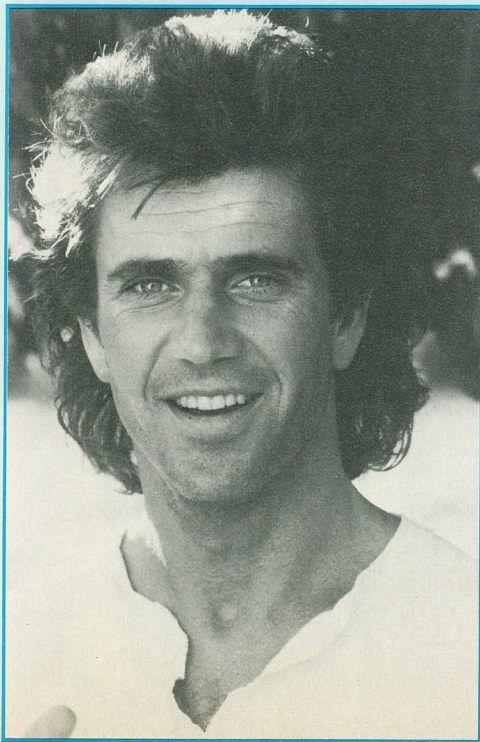
„A mozinak ma kivételes eseményekre van szüksége, olyan sztorikra, amelyek új dimenziókba hatolnak, és olyan filmekre, amelyek formailag is szakítanak a múlttal.” A forgalmazó Warner Bros. cég ezekkel a szavakkal indította el világhódító útjára 1979-ben egy ausztrál filmrendező új típusú moziját

– az *Őrült (Mad)*

Maxet, s egy szintén hódító színészt a sztárúton, akit úgy hívnak:

MEL

GIBSON

Új típusú, mert akkortájt amolyan övön aluli ütésekként hatott e randalírozó gépcsodák roncsokkal és tépelt testrészekkel kísértpermanensországtüsz-szecsapásából álló bomlott agyu rémlátomás, melyhez képest a kaotikus zürzavar egy világos és szabatosan megfogalmazott jövőképek tekinthető. A motoros „új barbárok” fasisztoid csapatát a mindig akcióképes autós barbárok díszpéldánya, *Mad Max*, a szuperrendőr üldözi, akit a köznyös hivatástudat mellett ezúttal személyes érzelmek is motiválnak – a legállatiasabb sópredék, amely valaha is megjelent a vásznon, legázolta az egész családját.

Igy tehát Mel Gibson, akin csikorog a csizma, feszül a fekete bőrszerkő, recsecs a cipzár, kapja magát, s beugrik a föltuningolt autójába, aután indít, sebességbe rakja, majd felbőgő motorral nekiereszti Musztángját a végtelen országtűtnak. Kifejezéstelen arcát, vienyös tekintetét látva az ember még másfél órát sem jósolhat az ellenfeleinek. Négy és fél lett belőle!

George Miller filmje egyszerűen szétrobbantotta a mozikat,

hatása végigsöpört a fantasztikus filmek műfaján is. S ahogy az már lenni szokott, hőse, a „robotzsaru”, „az utolsó hős”, a lézengő, munkáját és identitását vesztett (kül)városi fiatalság eszményképe lett. Akarta, nem akarta, Mel Gibson egy csapásra sztár lett. Ő maga így magyarázta a sikert: „*Szerencsére szörnyen fotogén vagyok. Tudja, hogy van az a kamera mágiájával: vannak gyönyörű nők, akik a filmen csúnyák, mások viszont akármilyen jelentéktelenek élőben, végzetes asszonnyá válnak a celluloidszalagon. Valahogy így vagyok ezzel én is. Hívhatja ezt mágiának, karizmának, adottságnak vagy aminek akarja.*”

McKussen filmügynök és tehetségkutató ennél talánlőbban fogalmazott, amikor évtizedes tapasztalatával azonnal rátapintott Gibson titkára: „*Jelenleg ő a legkislifisabb felnőtt, ugyanakkor a legrettebb kislifű a piacon.*”

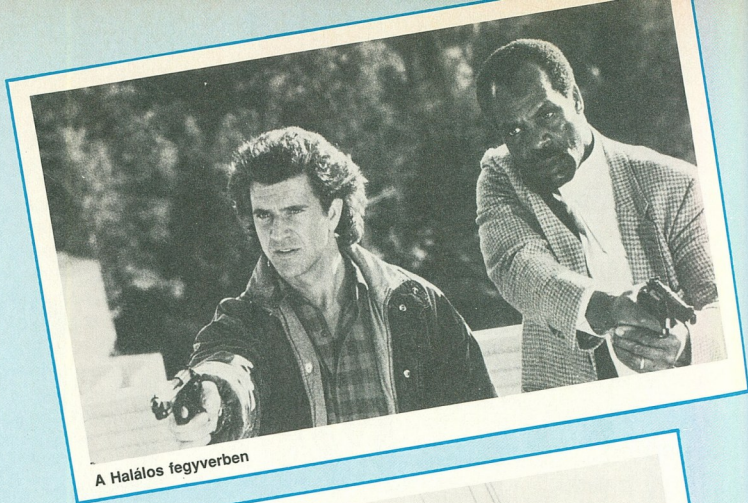
A legrettebb kislifű 1956-ban, hatodikként született egy New York-i vasúti fékező tizenegy gyermeke közül. A család életében akkor következett be nagy változás, amikor édesap-

ja egy súlyos baleset következtében megrokkant. Szerencse a szerencsétlenségében, hogy volt biztosítása, az összeget kézzel kapva hátat fordított Amerikának, s egy kis farmot vásárolt Ausztráliában. Mel kissé ironikusan azzal magyarázta ezt később, hogy „apám még időben el akarta kerülni, hogy Vietnamba vigyenek”.

Ha hihetünk neki, még álmaiban sem gondolt arra, hogy színész lesz belőle egykoron. Újságírónak, sőt lelkipásztornak készült, s hogy végül az állami színiakadémián kötött ki, az csupán a véletlen, azaz egyik nővére műve. Ő adta be ugyanis Mel tudta nélkül a jelentkezési lapját. A többi már ment, mint a karikacsapás, legalábbis színészvilágon, mert a baráti kapcsolatokban nehezen oldódó, zárkózott srácként ismerték meg őt a többiek. 1976-ban Rómeóként diplomázott – kitűnőre. „Azután szólt az egyik haverom, hogy filmet akar csinálni. A többit már tudják.”

Abban a bizonyos első filmjében – *Nyári város* (1978) – közelebbi ismeretségbe került a szőrffel, s ez a szerelem a továbbiakban is tartós maradt. (Ezt volt a film egyetlen pozitívuma.) Rögtön ezután következett az *Őrült (Mad) Max*, amely fenekestül fordította fel Gibson életét. Sorozatban jöttek a főszerepek, igaz, egyelőre még csak különböző ausztrál produkciókban. Ezek sorából magasan kiemelkedik a földrész legnevesebb rendezőjével, Peter Weirrel készített két filmje, a *Gallipoli* (1981) és a *Legveszélyesebb élet éve* (1982).

A *Gallipoli* az első világháború egyik eleve felesleges és elhibázott, kudarcra ítélt akcióját, az ANZAC-haderőnek (Australian and New Zealand Army Corps) a Dardanelleknél végrehajtott eltérő támadását, illetve előzményeit idézi föl. A történet azonban mégsem annyira az ANZAC-osok utcéljáról szól, hanem magáról az utazásról. Inkább az emberekre összpontosít a film – köztük Frankre, a Gibson által alakított rámenős, nehezen kezelhető katonára –, nem pedig az eseményekre. Így vált a mozi – Peter Weir szavaival élve – egy „intim hőskölteményé”. A *Legveszélyesebb élet évének* szenzációra éhes ausztrál újságírója a világ másik pontján bonyolódik drámai kalandok-

A Halálos fegyverben

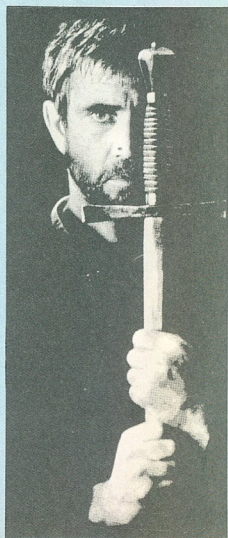
Kosztümben a Bountyban

ba. 1965-ban vagyunk Indonéziában, a kommunisták ellen indított hajtóvadászat kezdetén. S bár Gibsonnak végül teljesül a vágya, a szakmai siker, akommunistákvezetőjével összehozott riport, a szemtanúként átélt események kitörőhöz képest beivódnak emlékezetébe.

Az ausztrál sikerkovácsok ténykedését már Hollywood sem nézhette tovább tétlenül. A legegyszerűbb s legjobban bevált régi fogást alkalmazta velük szemben is – mesés ajánlatokkal magához csábította őket. Gibson alig több mint egy év alatt négy filmben is játszott. Könnyen felejthető alkotásokban, mint például a *Bounty* (1984) új változatában. Sokkal rosszabb számára,

hogy a *Mrs. Soffel* (1984) forgatása idején ittas vezetése miatt rövid időre rács mögé kerül. Ezt követően 18 hónapra eltűnik a világ szeme elől – nem kap, de nem is vállal szerepeket. Visszamegy Ausztráliába, s a *Mad Max* – időközben elkészült a 2. rész is – kapott gázsijából Sydney közelében vásárolt birtokot magának, s marhatenyészésre adja a fejét. A piával (s a cigarettával) sajnos később sem szakít, bár a tömény helyett inkább a sört részesíti előnyben. „*Valóban nem pletyka, négy-öt üveg sört kezdem a napot. Egyébként napközben nincs folytatás.*”

A félig-meddig önkéntes visszavonulását néhány jóakarója azzal magyarázta, hogy nem bírta a megterhelést, s idegösszeroppanást ka-

Kosztüm nélkül a Bountyan

Filmjei:

Nyári város (Summer City, 1977) r: J. Frazier

Örült (Mad) Max (Mad Max, 1979) r: George Miller (bemutató)

Tim (1979) r: Michael Pate
A Z-egység küldetése (Attack Force Z, 1980) r: Tim Burstall
Gallipoli (1981) r: Peter Weir (bemutató)

A legveszélyesebb élet éve (The Year of Living Dangerously, 1982) r: Peter Weir
Mad Max 2 (1983)

r: George Miller (Intervideo)

A folyó (The River, 1983)

r: Mark Rydell

A Bounty (The Bounty, 1984) r: Roger Donaldson (bemutató)

Mrs Soffel (1984) r: Gillian Armstrong

Mad Max 3 – A viharokupolán túl (Mad Max 3 – Beyond the Thunderdome, 1985)

r: George Miller és George Ogilvie (Intervideo)

Halálos fegyver (Lethal Weapon, 1987) r: Richard Donner (Intervideo)

Az utolsó csepp (Tequila Sunrise, 1988) r: Robert Towne (bemutató)

Halálos fegyver 2 (Lethal Weapon 2, 1989)

r: Richard Donner (Intervideo)

Palimadarak (Bird on Wire, 1989) r: John Badham (bemutató)

Air America (1990)

r: Roger Spottiswoode

Hamlet (1990)

r: Franco Zeffirelli

Az utolsó csepp

pott. „Ha Hollywoodban élsz – választotta Gibson –, és mégis elmegy a kedvűtől az egész felfordulástól, azt a szakmában idegösszeroppanásnak nevezik. Egyszerűen szükségem volt arra, hogy több időt tölthessek a családommal, hogy egy kis levegőhöz jussak.”

A család az egyik legbiztosabb pont Mel Gibson életében. Robin Moore, a feleség, hat gyermekük (köztük egy ikerpár) édesanyja úgy nyilatkozott egyszerűen, hogy szerinte Mel a világ legjobb édesapja és családfeje, lévén hogy már több mint egy évtizede a legnagyobb megértésben élnek. Gibson egyébként annak ellenére, hogy a legkülönbözőbb közvélemény-kutatások egybehangzó állítása szerint a filmvilág legszexisebb, legerotikusabb férjja (s melles-

leg az akciófilmek félelmet nem ismerő sztárja), legendásan bártortalan nőügyekben, a házasságába is állítólag úgy csöppent bele, hogy Robin kérte meg a kezét, s ő igent mondott. Ennél nagyobb gondot már csak az ágyjelenetek forgatása okoz számára!

1987 – a nagy visszatérés éve. A *Halálos fegyver* önpusztító életmódot folytató zsaruhőse (ő maga a halálos fegyver!) újból az érdeklődés középpontjába emelte Gibsont, s az érdeklődés (ezúttal is) tartós maradt. A sztárrükrőtől mentes sztár sorozatban hozta magát, a *Halálos fegyver 2* (1989), a *Palimadarak* (1989) és az *Air America* (1990) mind-mind jók kaszassiker. Különösen jól állnak neki a fekete komédiák, jobban mondva azon típusú akciófilmek, amelyek kicsit mulatságosabbra, képregényszerűbbre vettek.

„Azt akartuk, hogy a film(ek) hangneme lágyabb legyen, akkor is, ha a cselekmény túldimenzionált – bár sohasem valószínűtlen!”

Lehet, hogy éppen ez volt a baj a *Hamlet* (1990), amelyet a filmvilág (s a közönség) nagy megrökönyödésére Franco Zeffirelivel hozott össze. Hogy miről szólt az elképzelés? „Egy emberrel, aki megütötte magát, és most a bosszún töpreng. Az egész mű folyamán jószírirel két kézzel marcangolja magát, és ez eléggé hasonlít ahhoz a *Riggshhez*, akit a Halálos fegyverben játszom.” Hiába árado-

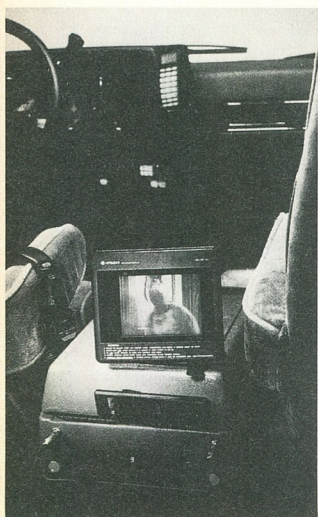
zott róla a rendező, a színész-kollégák, a film csúnyán megbukott.

A közönség azonban nem felejté kedvezencét, a Max-trilógiából és a *Halálos fegyver(ek)*ből ez idáig több mint 6 millió videokazettát adtak el világszerte. És ezek csak a hivatalos adatok! Gibson tehát változatlanul a legmenőbb, legkeresettebb sztárok egyike, aki szerint mégis egyetlen állandó hazudozás az élete, mert a színész az hazugság legfőkétebb formája. „A filmen az ember sohasem az igazat mondja, legfőkétebb olyan benyomást szeretne kelteni. A filmkészítés egész folyamata művi folyamat. Persze itt nem holmi sötét hazugságról van szó, sőt mi magunk is arra törekszünk, hogy a hazugság minél hitelesebb legyen. Más szóval feltételezzünk és elfogadjunk valamit, ami valójában nem igaz.”

Szilágyi G. Gábor

Utazó videók – egyelőre dollárezrekért

A világ vezető elektronikai nagyvállalatai hónapról hónapra gondoskodnak róla, hogy a videofil, vagyis a videókultúrára éhes közönség újabb és újabb csodaberendezésekkel gazdagodjon, hogy az unalmas, „videómentes” órák száma csökkenjen. A sikerfilmek iránti érdeklődés és az üzleti érdekek találkozásának legutóbbi példája a „car video system”-ek megjelenése a piacon. Az autókba, kisbuszokba épített berendezések, úgy tűnik, máris nagy népszerűségnek örvendenek, elsősorban Amerikában. Különösen azóta, hogy a japán Hitachi cég előrukkolt 2590 dolláros felszerelésével, mely – amerikai árviszonyokat figyelembe véve – olcsó terméknek mondható. Az új készülék egy apró VP-F1 hi-fi VHS VCRt, egy MCM-5-ös 12,7 cm-es LCD monitor, természetesen távkapcsolóval. A pöttömnyi, ám annál praktikusabb videóberendezést általában kiváló erősítővel egészítik ki, így aztán mozitermi hangminőséget tudnak előállítani az utastérben.

Felmerülhet a kérdés, vajon nem nő-e ily módon a közlekedési balesetek száma? Minden jel szerint: nem. A legtöbb állam hatósága tiltja a monitrok „közveszélyes használatát”, vagyis a képernyőt tilos olyan helyre szerelni, ahol a vezető is láthatja. A felmérések azt mutatják, hogy mióta az autós videók piacra kerültek, a hollywoodi autótulajdonosok mind gyakrabban fogadnak sofőrt a hosszabb utakra, ők pedig a hátsó ülésen kényelmesen elhelyezkedve nézik kedvenc filmjüket vagy klipjeiket.

Olyan jelenségekről is beszámolnak az amerikai újságok, amelyek a rendszer továbbfejlesztéséről tanúskodnak. Egyes családok a gyerekek számára kedves videójátékokat szereltek fel a kocsik belső oldalfalára, s míg az egyik szülő vezet, a cseméték – rosszaikodás helyett – videópárbajokat vívnak a több száz kilométeres utazásokon. Megint mások úgy biztosítják a nyugalmas vezetést, hogy minden gyereknek külön fejhallgatót szerelnek fel...

A TRÜKK BIRODALMA

III.

A kamkorderek mai és majdani kezelőinek ajánlott sorozatunk témája ezúttal:

A polárszűrő

A szűrő célszerű alkalmazásához ismernünk kell néhány alapvető fénytani meghatározást.

LINEÁRISAN POLÁROS FÉNY

A fényforrásból kilépő elemi fény-sugár elektromágneses hullám, melyre jellemző, hogy haladási irányára merőlegesen minden irányban rezgést végez. Ha ez a számtalan rezgési síkból álló fény ferde szögben, kb. 32°-ban egy üveglapnak ütközik, egyik része megtörve áthatol rajta, másik része (az üveg mindkét felületéről) visszaverődik. Bennünket ez utóbbi fény érdekel, mert ennek más a tulajdonsága – csak egy meghatározott síkban rezg. Ez a lineárisan polarizált fény. (Lásd 1. ábra.) Az üveghez hasonlóan viselkedik sok más tükröző felületű anyag (pl. lakkozott bútort, műanyag tárgy, az úttest, sőt testünk bőre is). Viszont a fémes anyagokat megvilágító természetes fény a visszaverődés után is megtartja eredeti tulajdonságát, nem lesz poláros. (Ismeretes, hogy a tükrőre ferde szögben beeső fény kétszeresen tükröződik vissza: egyrészt az üveg felszínéről, másrészt a fémes hátoldaltól. Míg az üveglap esetében mindkét visszaverődés poláros, addig a tükrőnél csak a felszíni az, a fémről visszaverődő viszont természetes fény marad.) Ahhoz, hogy a közönséges fény maximálisan polarizálódhasson, a síkkal bezárt beesési (ill. visszaverődési) szögének 31-33°-osnak kell lenni. (A tág meghatározás a különböző anyagok egymástól eltérő elemi szerkezete miatt adódik.) Kisebb vagy nagyobb szög esetén a fény csak részben poláros. 0° és 90°

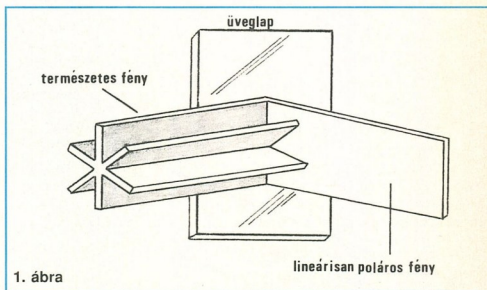
közében a tükröződő fény nem polarizált.

A tiszta kék égbolt két különböző tulajdonságú fényből áll – lineárisan polárosból és nem polárosból. A természetben a légkör molekuláit különböző szögben éri a nap, ettől függ a visszaverődés szög – azaz egyes napszakokban máshová kerül az égbolton a poláros és inpoláros zóna. A legerősebb poláros mező azon a sávon található, amely a napot a kamerával összekötő vonal irányára merőlegesen. (Lásd 2. ábra.) A teljesen fedett égboltnak sehol nincs poláros mezője.

A LINEÁRIS POLÁRSZÜRŐ ELVE, MŰKÖDÉSE

A polárszűrő többnyire két üveglap közé ragasztott műanyag fóliából áll. A fólia mechanikai nyújtásával érik el, hogy a beleágyazott, szabad szinuszfallal láthatatlan túszerű jód-kinnuszfallal kristályok egymással párhuzamosan helyezkedjenek el. A kristályok helyzete miatt a természetes, sok rezgési síkból álló fény nem tud változatlanul továbbhaladni a szűrőn, hanem csak az egy síkban rezgő fény, a lineárisan poláros fény jut tovább. Az erre merőleges rezgésű fényt elnyelik a kristályok.

Ha polárszűrőn keresztül nézünk egy üveglapon (32° körül) tükröződő fénypontra – két eset lehetséges: 1. A tükröződő fényt nem látjuk. 2. Változatlanul látjuk a tükröződést. Utóbbi esetben fordítsuk el az optikai tengelyben a szűrőt – lesz egy helyzet, amikor megszűnik a fénypont tükröződése. 90°-kal tovább forgatva ismét megjelenik a tükröződés – a kö-

1. ábra

vetkező 90°-nál újra eltűnik. Durva hasonlattal élve a polárszűrő úgy működik, mint a fésű. (Lásd 3. ábra.) Függetlenül álló fogai között könnyen átbújthatunk egy függőleges síkú papírcsikot (ez a lineárisan poláros fény). Ellenben ha a fésűt 90°-kal elfordítjuk, az előbbi helyzetű papírcsik nem tud áthatolni a fogak között.

CIRKULÁRIS POLÁRSZÜRŐ

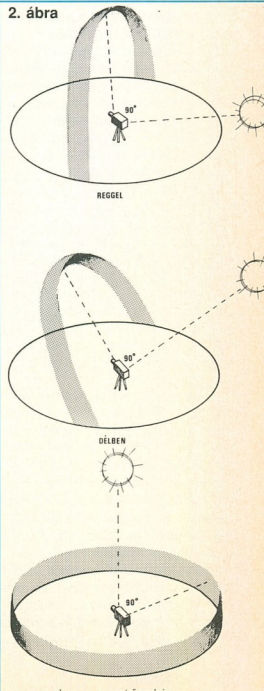
Eredete a fényképezőgépekhez vezethető vissza. Ugyanis némelyik géptípusnál a mérésre szolgáló fény visszatükrözéssel vagy fénytöréssel jut el a mérőcellá(k)hoz. Ha lineáris polárszűrőt használnánk, a géptestben megtört vagy visszatükröződött fény miatt változás történne a polaritásán, és ez téves mérési adat-hoz vezetne. Ennek kiküszöbölésére létrehozták a cirkuláris polárszűrőt.

A szűrő szorosan egybeépítve, két részből áll. Az objektívhez közelebb álló egy átlátszó, csiszolt síkpárhuzamos lemez, melynek önmagában az a tulajdonsága, hogy a közönséges fényt két, egymásra merőleges rezgésű lineárisan poláros fényre bontja. Az előreszerelt rész egy homogén lineáris polárszűrő. A cirkuláris szűrőt ugyanúgy kell használni, mint a lineáris szűrőt. Fordított helyzetben ne tegyük az objektív elé, mert így nem működik.

A ZAVARÓ TÜKRÖZŐDÉS MEGSZÜNTETÉSE

A szűrő legnépszerűbb alkalmazási területe – kirakatuvegek, vitrinek zavarólag ható tükröződése-

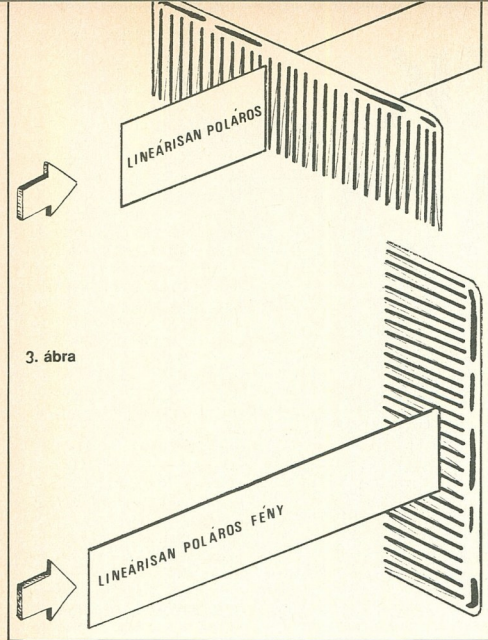
nek eltüntetése, miáltal láthatóvá válnak a mögöttes lévő tárgyak. Emeltem, hogy kb. 32°-nál kisebb vagy nagyobb tükröződési szög esetén nem szüntethető meg teljesen a tükrökép. Ezt varióknak látószögű használatánál tapasztalhatjuk – ugyanis, amíg a kép egyik szélén optimális a szög,

2. ábra

DÉLLEN, AZ EGYENLÍTŐ VIDÉKEN

*A szerző a Magyar Televízió 53 éves operatőre, a Hungarian Society of Cinematographers (H.S.C. = Magyar Operatőrök Társasága) tagja

3. ábra

addig a képmező másik felén lényegesen eltérő szögben tükröződik a nemkívánatos tükrökép. A megoldás – normál látószög alkalmazása. (Telés állásban ilyen probléma soha nem jelentkezhethet.) Hasonló problémával találkozunk fahatoláskor vagy svenknél.

A domború üvegben látszó zavaró tükröződés eltüntetése még polárszűrővel sem egyszerű feladat. Naiv igény lehet, hogy a szemüvegben tükröződő lámpákat polárszűrővel szűrjük ki. Nos, szemüveges szereplőnk közeli felvételénél csak félpárol helyzetben adódik a szükséges 32° körüli tükröződési szög. És ekkor is csak egyetlen fényforrás tükröződését tudnánk kiszűrni. Nem beszélve arról, hogy szereplőnket legritkább esetben „betonozhatjuk le”, modulatlanságra kárhözhatva. Megoldás persze van – de erről később, a poláros fényű világitásnál lesz szó. A kérdés csak az, nem célszerűbb-e inkább a világítás konstrukcióját úgy kialakítani, hogy a szemüveg mögött *lassuk* szereplőnk szemét, ugyanakkor a fényforrás tükröződése se legyen zavaró. Ne tekintsük hibának, hogy az üvegnek üvegszerűen kell hatnia! Félfé, hogy az üveg trükkös „eltüntetéseivel” ellenkező hatást keltünk – a komolyan szánt jelenet humorossá válhat az „üres” szemüvegkerettől.

Azonos a feladat, amikor autóban ülő szereplőket előlről, a hajlított szélvédőüvegen keresztül akarjuk felvenni. Az üveg domborúsága miatt a szűrő szintén csak

részlegesen oltja ki a tükröződést. Az autóüvegnél újabb problémával találkozunk – a polárszűrő hatására az üvegben színes foltok keletkeznek. Ezt a kamera fekete-fehér keresőjében természetesen nem vehetjük észre. Felvétel előtt, a kézbe vett szűrőt forgatva, átnézetben győződjünk meg arról, használatával nem okozunk-e újabb hibát. A jelenséget a több rétegű ragasztott üveg okozza. Az üvegben lévő feszültség, az eltérő vastagság okozta fényúttávolság a különböző hullámhosszúságú fényeknek fáziskülönbséget jelent, ezért látjuk a polárszűrőn keresztül az élénk színű foltokat, sávokat.

SZÍNES POLARIZÁLÁS

Ismertek olyan kombinált polárszűrők, amelyekkel a felvétel témáját a természetes színből folyamatosan elszínezhetjük egy meghatározott szín felé. Ez a típus a PL-COLOR. Egy másik változattal, a VARIO PL-COLOR-ral két szín között tetszőleges mértékben színezhető el a téma.

Mi is előlíthatunk színes polarizációt az alábbi módon. Ismeretes, hogy két egymásra helyezett polárszűrő elforgatva keresztesztet állásba – nem engedí át a fényt. (Ezzel a metódussal a kép kivilágosodását, elsötétítését optikai úton, tetszőleges sebességgel valóslíthatjuk meg, természetesen az automatá kikapcsolása után.) Ha két polárszűrő közé átlátszó ösz-

szegyűrt műanyag fóliát (pl. a lonzacsódkódarabot vagy tixo ragasztószalagot) helyezünk, fantasztikus színes látvány tárul elénk. A szűrők egyikének elforgatásával és/vagy a fólia gyűrűsével, nyújtásával különböző változatos színalkatokat hozhatunk létre. Az átlátszó műanyag lap (pl. iskolai vonalzó, magnókazetta dobozának egyik fele) a szűrők között színes vonalakat, gyűrűket mutat, mely elurálja az anyag feszültségét, egyenletlen vastagságát. A színes alakzatokat megvilágított fehér háttér előtt, variókén makroállásban, tudjuk felvenni.

Egyetlen polárszűrővel is előlíthatunk színes polarizációt. Szükségünk van egy szűrőnknel nagyobb méretű torzításmentes, szintelen, átlátszó műanyag lapra. (Felületének esetleges gyengébb karcait fogkrémmel dörzsölve tüntethetjük el.) Helyezzük a szűrőt az objektívra, és forduljunk a kamerával erősen tükröződő padló vagy úttest felé. Olyan szögben álljunk, hogy a szűrő elforgatásával kioldható legyen a csillogás. Tegyük a műanyag lemezt a szűrő

elé – lehetőleg távolabbra (pl. a kompendium külső peremére erősíthetjük ragasztószalaggal). A tükröződő felület helyén különböző színű sávok keletkeznek.

Nyilvánvaló, hogy a fenti látványt minden olyan helyszínen megvalósíthatjuk, ahol lineárisan poláros fény keletkezik. Például az oldalról felvett emeletes épület ablakai válozatos színekben fognak tündökölni. A polárszűrő – műanyag lemez párossal a kék égboltot is elszínezhetjük. Képhe komponálva az ég legerősebb polároszónáját – varázslatos látványt kapunk. Ezen a területen a műanyag lemez színes moaréja fog látszódni. A színes sávok csak akkor lesznek brilliánsak, akkor különülnek el egymástól, ha nagy a mélység-élesség. Ezért előnyös a varióbólektív nagyfokozású része, a szűk blende, továbbá a műanyag lap távolabbi elhelyezése.

KONTRASZTNÖVELES

A kék égen úszó fehér felhők nagyobb nyomatókat kapnak, ha po-

4. ábra

5. ábra

6. ábra

lászúrót használunk. Szerepe ugyanaz, mint a fekete-fehér fényképezésnél a sárga színszűrőnek: az égbolt sötétebb lesz, ezáltal jobban kiemelkednek a fehér felhők – megnöveli a kontrasztot. Figyelembe kell vennünk a poláros fény tárgyalásakor említetteket – korlátozottak a polárszűrő lehetőségei. Hatásossága függ a nap-szaktól és a felvételi iránytól.

KONTRASZT- CSÖKKENTÉS

Bizonyos világítási helyzetben nagymértékű kontrasztszökkenést lehet elérni a polárszűrővel. A 4., 5. és 6. ábrát ennek illusztrálására készítettem a budai Várban. Az erősen tükröződő üstest nehézséget okoz a teljes tónuskála képi átvételénél. A 4. ábra azt mutatja be, ha a fénylő utcakövezetben részletet akarunk látni (az automata ezt veszi figyelembe) – kényszerűen sötétebb lesznek az árnyékok. Az 5. ábra magyarázata: ha szükségünk van az árnyékban lévő részletekre, manuálisan nyitnunk kell a bléndén (vagy az ellenfény-korrektívó gombját megnyomni) – viszont ezáltal a fényes üstest részlet nélküli fehér foltta változik. Megoldás: a polárszűrő. A 6. ábrán látható, hogy megfelelő mértékben elfordítva, kellően legyengíthetjük a kövezet csillogását – így a fény és árnyék közötti kontrasztot lecsökkenthetjük. Megjegyzem, a felvételkor a köveztől visszaverődő poláros fény szöge 32°-nál jóval több volt – de ez esetben ennek nincs jelentősége, mert nem a teljes tükröződés kioltása volt a cél, csupán a kontraszt csökkentése.

A polárszűrő kontrasztszökkenő tulajdonságát olyan területen is kihasználhatjuk, ahol ruhátlan szereplőnkről alacsonyabb napnálansnál, fényfelnyelben készíthetjük a felvételt, és nincs módunk derítésről gondoskodni. Egy közeli arcon vagy egy távolabbi női testen egyaránt jelenlévő erős élfény tetzészeriszerint mértékben lecsökkenthető a szűrő elforgatásával.

Belső térben nem ritka, hogy egyidejűleg látjuk a lámpák vagy ablakok okozta zavaró csillogást a vízszintes felületeken (asztalpon, padlózat) és a függőleges síkokon (bútorokon, festményeken). Nos, ilyen esetben tudomásul kell vennünk, hogy a polárszűrővel nem szüntethető meg minden tükröződés, csak az egyik síkon – vagy a vízszintesben, vagy a függőlegesen. Ilyenkor leghevesebb a felvételi szöveget változtatni, hogy az egyik tükröződés kimaradjon a képből.

FELVÉTEL POLÁROS FÉNYNÉL POLÁRSZÜRŐVEL

A csillogás kiküszöbölése nem függ a világítás szögétől – attól a

7. ábra hetünk meg. Világos szemüknél jobban látszik. A szem és az ajkak természetes csillogása viszont hiányzik. Ezt úgy nyerhetjük vissza, hogy az objektív polárszűrőjét kissé visszafordítjuk.

8. ábra

A poláros fényű világítás amellett, hogy az arcot mattá teszi, ugyanakkor „fialatítja” is. Ennek szuperközeli arc felvételénél van jelentősége, amikor szükségessé válhat a ráncok eltüntetése. Megfelelő szórt világítást kell alkalmazni. Polárszűrős kemény fényű lámpánkban úgy kaphatunk lágy poláros fényt, hogy fémes derítőlapra világítunk. (A fémről visszaverődő fény megtartja eredeti polarizáltságát.) Derítőlapot készíthetünk nagyobb méretű kartonból vagy műanyag lapból, melyet kályhaezüsttel lefestünk (lefújunk). Más megoldás szerint összegyűrt, majd kismittó alufóliát ragasztunk valamilyen sík alapra. A derítőlap beállításánál arra törekedjünk, hogy a visszaverődő szórt fény a kamera irányából világítson szereplőnkre. (A háttér világításának nem szükséges polárosnak lenni.)

9. ábra

Egyetlen színésznek sincs meg az a képessége, hogy egy drámai jelenetben, „vérfagyasztó” helyzetben, egyik pillanatról a másikra – arcát hideg veríték lepje el. Az operatőrnek ezután már lehetőség lesz megvalósítani a lehetetlent egy eddig nem alkalmazott eljárással – poláros fényű világítással párosított egyszerű fogással.

A hatás közeli vagy szuperközeli beállításnál érvényesül legjobban. Szereplőnket világítsuk meg poláros fényvel, az objektívre helyezzünk polárszűrőt. A felvételt előtt az arcot permetezzük be vízzel, olyan mértékben, hogy gyönyörű hatása legyen. Az objektív polárszűrőjét úgy állítsuk be, hogy a keresőben az arc mattnak, száraznak látszódjék. Indítsuk el a felvételt, majd amikor szükséges, megfelelő időpontban fordítsuk el a szűrőt 90°-kal. Így szemünk láttára megjelenik a színész arcán a veríték. Apró tanács: a polárszűrőt két helyzete között fél benézés van. Ennek korrekciója leghevesebb, ha AUTO-ra állítjuk kameránkat.

A trükk illusztrálására Piroskáról három felvételt készítettem. A 7. ábra hagyományos, szűrő nélküli fotó. A 8. ábra poláros fényben készült. Az arc vízzel van bepermetezve, de ezáltal nem látszik, mert az objektív polárszűrője kiszűri. Így néz ki a snitt lejár. A 9. ábra a snitt vége, amikor már 90°-ra fordítottam a polárszűrőt. Ha nem akarjuk, hogy a haj is átalakuljon – hagyjuk ki a képből, sülkezetbe állítsátok a világítást. Vagy látközvetlen hajjal készítsük a felvételt. Az is megoldás, ha, meredekebb szögben világítjuk meg szereplőnket.

bizonyos 32° körüli szögtől, ha a lámpa elé is polárszűrőt helyezünk. Például olajféményt akár szemből is megvilágíthatunk, nem fog tükröződni. Kivéve, ha üveg mögött van – ekkor nem tudjuk tökéletesen kiszűrni – a fényforrás pontja halványan megmarad az üvegben. Szemüvegük arc felvételekor alig észrevehető gyenge fénypontnak látszik a lámpák tükröződése a szemüvegben. E mód-szerrel a fényes, csillogó fémtárgyak pedig mattá változtathatók. A lámpa elé helyezhető polárszűrő úgy műanyag fólia. Olcsóbb, mint az objektívhez tartozó változata. Különböző méretben és vastagságban gyártják.

A polárszűrők beállításának szabálya: – ha több lámpát használunk, ügyeljünk arra, hogy valamennyi azonos polarizálási helyzetben legyen. Erről úgy győződhethetünk meg, hogy két lámpa-fóliát egymásra helyezünk és annyira

fordítjuk el, hogy maximálisan át-lássunk rajtuk – ekkor azonos a polarizálás. A felvételi tárgy bevilágítása után, a kamera keresőjében ellenőrizve, annyira fordítsuk el az objektív felő polárszűrőt, hogy megszűnjön a téma csillogása. Fontos, hogy természetes fény ne világítson a tárgyra.

Szereplőnk arcközéje – még a sminkelt is – a frontálisan világító, kemény fényű spotlámpa hatására – csillogóvá válik. A lámpák hagyományos fényében a napbarnított arc fokozottabban kelti izdadt, zsíros bőrű ember benyomását. Ezt nem minden esetben tartjuk elfogadhatónak. Ha márt, bizonyos arc megjelenítése a cél – a kevésbé ismert poláros fényű világítást ajánlom. Ha túlságosan közeli arccról készítenék felvételt, szereplőnk szemében új jelenséget látunk. A polárszűrők hatására a pupillában két, egymásra merőleges sötét vonalat, keresztet figyel-

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Primőrök minden évszakban

Miközben a berlini Funkausstellungon az elkövetkező időszak legújabb technikáját, legmodernebb készülékeit vonultatták fel a nagy híradástechnikai világcégek, nálunk is bővült a kínálat, igaz, szerényebb modellekkel. Mióta egyre több gyártónak van magyarországi képviselője, mint például a Matsushitának, a Samsungnak, az ITT-Nokiának, a Siemensnek, egyre nagyobb a lehetőség, hogy az új modellekhez nálunk is frissen hozzá lehessen jutni. A kínálat persze egyelőre nem elsődlegesen a csúcskészülékek közül kerül ki, amit meghatározó a piac fizetőképessége, a reális kereslet. Mindezzel együtt a látott készülékek színvonalát tekintve nem lehet ok panaszra. Mai tesztünkben ismét a nálunk is viszonylag hamar megjelenő karkordereket vizsgáltattuk, és igyekeztünk olyan árkategóriából választani, mely még a viszonylag elérhetőbb szintet jelenti.

A karkorderek bonyolult elektronikájára, finommechanikai konstrukciója és szerkezeteket egyébként is nem a hétköznapi vásárlások közé sorolja, egyre nagyobb tehát az igény az elérhető áru, korrekt szolgáltatású felvevő-lejátszók iránt.

A nagy dilemma persze rögtön az, milyen rendszerben dolgozzon a készülék: VHS-C-ben vagy Video-8-ban. Nem szólnunk most a szuperrendszerekről, hi-

szen ezeket nem a kezdő videósok vásárolják, és a VHS-rendszerről sem, mivel ezek jobbára vállkamera kialakításúak, s aki erre voksol, jobbára eldöntötte, milyen felhasználási céllal törté meg mellett lándzsát. Sem a VHS-C-t, sem a Video-8-at önmagában nem kívánjuk preferálni. A kínálat alapján a meghatározó a készülék minősége és szolgáltatási köre legyen, s az, hogy használat szempontjából mi látszik a későbbiekben a legpraktikusabbnak. A VHS-C-nek előnye, hogy a felvételek adapterkazetta segítségével – ezt több típusnál tartozékként adja is a gyártó – VHS videóval azonnal lejátszhatók. Ha a felvételt utómunkálat nélkül gyakran akarjuk megnézni, akkor a karkordert ily módon

kímélni lehet. Ha viszont így is, úgy is vágni akarunk, akkor ez az előny elvész. A kísérohangot illetően mindenféleképpen a Video-8 vezet, akár monóban, akár sztereóban történik a hangrögzítés, mivel az egyszerűbb VHS-C-k csak az állófejes hosszanti sávon képesek hangfelvételt. Persze ma már VHS-C is alkalmasza a ferdesávós

FM-eljárást, de ez már drágább kategória. Még egy vitathatatlann előny szól a Video-8 mellett: a gazdaságosabb szalagfelhasználás, itt ugyanis 60, illetve 90 perces kazetták használhatók, míg a VHS-C-nél normál sebességnél 30 perc felvétellel van lehetőség.

S ha már mindkét rendszerrel beszéltünk, úgy illik, hogy mintáinkat is így válasszuk. Elsőként a Matsushita konszernhez tartozó *Panasonic* új családjának két legkisebb tagját választottuk: az *NV-G1E*-t és az *NV-G2RE*-t. Az előbbi tekinthető alaptípusnak, mely csak egy sebességre képes, míg az *NV-G2E* már tud félsebességgel is felvenni, képes címkép tárolására, van *EDIT* csatlakozója, és vágópulthoz is alkalmazható. Híreink vannak a *G-3* érkezéséről is, melynek optikai keresője színes. (Nem fogunk szó nélkül elmenni e típus mellett sem.)

A Panasonic család természetesen VHS rendszerű. Mind a *G1E*-nek, mind a *G2E*-nek

PANASONIC NV-G1E

SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

Gyártó	Panasonic	Panasonic	Samsung
Típus	NV-G1E	NV-G2E	VC-E805P
Rendszer	VHS-C	VHS-C	Video-8
Méreték (mm)	142x120x263	142x120x263	119x150x322
Tömeg (kg)	1,08	1,13	1,58
KAMERARÉSZ			
Pixelek száma	320 000	320.000	-
Objektív	1:1,4	1:1,4	1:1,4-1,8
Gyújtótávolság (mm)	6-48	6-48	8,7-70
Zoom-átfogás	8-szoros	8-szoros	8-szoros
Makróállás	van	van	van
Ellenfénykapcsoló	nincs	nincs	van
Blendeszabályozó	nincs	nincs	nincs
Feder	van	van	van
Autofókusz	van	van	van
Zársebesség-állítás	1/4000-ig 6 lépésben	1/4000-ig 6 lépésben	1/4000-ig 5 lépésben
Felvétel-visszamérés (mp)	3	3	nincs
Ízert snitt	nincs	nincs	van
Címbeírás	nincs	van	van
Intervallum-felvétel	nincs	nincs	nincs
Távvezérlő	nincs	nincs	nincs
Sztereó hang (FM)	nincs	nincs	nincs
Fénykorrekció	van	van	van
MAGNÓRÉSZ			
Maximális felvételi idő perc Normál/Long-play	30/-	30/60	90/180
Gyorskeresés	van	van	van
Állókép	van	van	van
Képléptetés	nincs	nincs	nincs
Lassítás	nincs	nincs	nincs
Mikrofonbemenet	van	van	van
Fejhallgató	van	van	van
MÉRÉSI EREDMÉNYEK			
Sorbontás SP/LP (sor)	230/-	240/215	255/230
Video jel/zaj viszony: (kép) SP/LP (dB9)	40	40/38	38
Hangrész: frekvenciaátvitel (Hz-kHz) állófejes sáv (SP):	70-11	70-11	
FM sáv SP: LP:			300-20 / 300-20
Jel/zaj viszony (dB) Állófejes sávon (SP)	49	50	
FM sávon (SP)			52
Akusztiikus zaj (dB) Normál:	40	40	40,5
Zoom:	38	38	40,5
Nyávgóság Állófejes sávon %:	0,28	026	
FM sávon %:			0,004
Minimális megvilágítás (Lux)	6	6	5

számos alteregója van más gyártói név alatt. Így az egyszerűbb kivitelű a *Bauer VCC612*-vel, *Blaupunkt CR4400*-zal, a *Grundig VS-C35*-tel, míg a *Metz mecavision 9712*-vel jelöli. Az NV-G2E-nek a hasonmását a *Blaupunkt*nál a *CR4700*, a *Grundig*nál a *VS-C46*, a *Metz*nél a *mecavision 9714* jelölést kapták.

A készülék formája első ránézésre érdekes, mondhatjuk úgy is, sajátos. Az objektív szinte önálló életet él, úgy tűnik, mintha fotoobjektívet raktak volna a kamerára. Erről persze szó sincs, a cserélhető optikát ma még

igen drágán kell megfizetni. Maga a kamkorderház zömök, az egész szerkezet tömege akkumulátor nélkül egy kiló alatt van, s akkuval sem nagyon haladja meg az 1,1 kg-ot. A formatervezés és a súly elárulja, hogy a konstruktőrök egy olyan köztes kategóriát akartak felállítani, mely a minikamkorderek és a hagyományos középosztály között van, s megnyeri azokat a videósokat, akik nem tudnak megbarátkozni a tenyéryní vagy két kézzel kezelendő kivitelekkel. A vélemények persze erről a kialakításról is megoszlanak, a kö-

zéposztályt kedvelők nehezen barátkoztak meg e formával, bár igaz, hogy kisebb helyigényével praktikusabban használható utazásoknál. A méretcsökkentésnek persze kezelhetőség szempontjából is ára van. Az elektronikus keresőt a kazettafészek nyitására az optika felé előre

kell hajtani, csak így funkcionál az EJECT gomb, a keresőnek a lencséjét a jól fókuszált kép biztosításához használatkor hátra kell húzni, egyébként a minikameráknál már megszokott módon betölt állapotban van, egyes gombok, mint például a fókusz-automatika bekapcsolója, a zár-

sebesség-állítás, a fehérbalansz-állítás az optika házának tetejére került. Mivel igen sok funkció automatikus, így a készülék oldalán a dátumkapcsoló és úsztatás (FADE) gombján kívül más kezelőelem nincs is a G1E-nél.

A G2E-nél még ezek mellett kapott helyet az elektronikus címképtároló kapcsológombja.

Némi hiányérzetünk volt, hogy zoomolni csak elektronikusan lehet, és az optikánál lemaradt a kézi állítási lehetőség, bár igaz, hogy az egyszerűbb kameráknál ez egyre inkább gyakorlattá válik. Kézi élességállításra van ugyan lehetőség az optika alatt található két gomb segítségével, ezek megnyomásakor azonban a változásokat igen gyorsnak, a beállítást nehéznek találtuk. Tagadhatatlan viszont, hogy az autofókusz jól működik. A lencsén keresztül történik a mérés (TTL), és a kontrasztkülönbségek alapján jól áll be az optika. Mindkét típusnál csaknem minden távolságban sikerült éles képet varázsolni, és szélső helyzetből is két mp-en belül stabilan – minden játék, hiszterizis nélkül – éles rajzolatot kaptunk. Mindez igaz a makrotartományra is, különleges felvételek készítésére is jól használható mindkét Panasonic.

A lencse fényereje 1,4-es, a fókuszávolság 6–48 mm-es, ami 8-szoros zoomolást jelent. A nagy látószög tartományban is igen kedvezően működött az új NV család, így szűkös helyviszonyok mellett széles tartományt lehetett betogni.

A felbontást, a visszajátszott kép minőségét illetően mindkét felvétel csaknem azonosan dolgozott, mégis kicsiny, de jól érzékelhető különbség érezhető közöttük az NV-G2E javára. Noha a kamkorderek konstrukciója közel megegyező, a G2E-nél – mint az készüléken lévő feliraton is látható – új típusú, amorf bevonatú fejeket alkalmaztak, melyek egy-két tized MHz-nyi átviteljavulást eredményeznek, ami a vízszintes irányú sorbontást valamivel 240 sor fölé emeli az NV-G1E 230-235 sorával szemben. LP üzemmódban kb. 215-220 sorra esett le a felbontási érték az NV-G2E-nél.

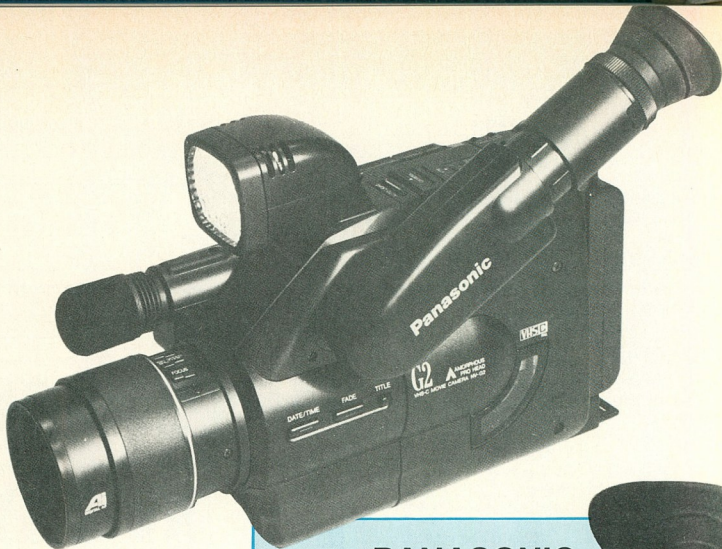
A képrajzolást jónak találtuk, bár kritikus esetekben függőleges vonalakkal némi „csipkézett-séget”, jiterhibát éreztünk.

Jónak éreztük a fehérregyensúly-automatikát, mely minden situációban – amennyiben ele-

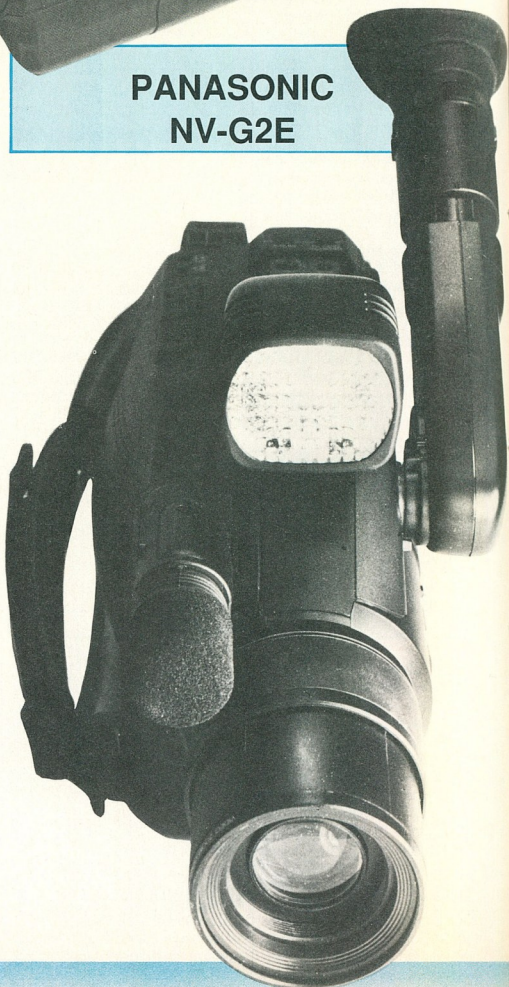
gendő fény áll rendelkezésre – természetes színvisztaadást nyújtott. Egyébként igen jó volt mindkét típus fényérzékenysége, 6 Lux-nál már lehetett felvétel készíteni, és 25 Lux táján volt az a határ, ahol jónak tekinthetők a minőségek.

Gyakorlatilag jól működött a megvilágítási automatika, de ellenfényben eléggé zűrössé vált a helyzet, a világos háttér előtti tárgy vagy arc besötétült, így gondosan vigyázni kell a kép komponálására. Magyarul: hiányzik az ellenfénykapcsoló, amelynek magyarázata a készülék egyszerűsége és alacsonyabb árkategóriája.

Az NV-G2E többletszolgáltatásai közül kiemelendő, hogy a kamkorder tetején egy sarupárhoz egy 4 W-os lámpa csatlakoztatható, ami automatikusan bekapcsol, ha a környező fény 20 Lux alá csökken, és a felvétel kezdete előtt automatikus állásba helyezték a kapcsolóját. A mindössze 40 g-os lámpa jó fókuszálási fényt vetít, éppen ezért, hogy a kép szélei ne legyenek sötétek, kiegészítő megvilágítást is kell alkalmazni. Jó szolgálatot tehet ellenfény-situációkban is. Tápfeszültségét természetesen a kamera akkumulátoráról kapja, ezzel együtt egy töltéssel, különösen zoomolás és fókuszálás nélkül, kb. 25 percig lehet felvételt készíteni.

PANASONIC NV-G2E

A G2E kivitelben elhelyezett a gyártó az 4 pólusú EDIT csatlakozót az utómunkálatokhoz, amivel például az EC300-as vágópulthoz csatlakoztatható a készülék, és lehetőség van karakter (nem tartozék) csatlakoztatására és VITC-jelekkel történő vászvezérlésre is. Az utómunkálatok azonban egyáltalán nem felhőtlenek. Mig az NV-G1E-nél az állókép egészen elfogadható minőségű (bár egy zavarcsík befolyásolja az összhatást), a nagyobb tudományú G2E „pause” állásban – a kiértékelést is befolyásoló – zavarokat produkál. Mindez igaz gyorskép-keresésénél is; a G1E ilyen szolgáltatásai jobban használhatóak.

Néhány gondolat a hangról is, mely gyakran háttérbe szorul az értékelésnél, bár egy felvett anyagnál igen jelentős szerepe van. A beépített mikrofon minden irányból egyforma érzékenységű, akusztikai átvitele az alsó tartományban alacsonyabb, 350 Hz-től indul elsősorban, hogy felvételnél a szélnek a zaja ne zavarjon be. Mikrofonbemenetről – hiszen külső csatlakoztatás lehetséges – 70 Hz–11 kHz-ig terjed az átvitel. A kamera zaja elfogadható volt, bár azok és autofókusz működtetések 2-3 dB-nyit romlást tapasztaltunk.

Végül szólni kell az akkumulátortöltőről is, melynek van egy úgynevezett kisütés állása. Ennek az a magyarázata, hogy az akkumulátor kapacitását károsan befolyásolja, ha mindig csak „rátöltünk”, így ugyanis idővel egyre kevesebb töltést fog felvenni. Ezért időközönként szükség van teljes lemerítésre és teljes feltöltésre, amit a mellékelt egység elvégez. Megjegyezzük, ezt azonban csak megfelelő terheléssel szabad elvégezni; így a saját kamkorderrel addig dolgozunk, akár stand by állapotban is, amíg a keresésben meg nem jelenik a lemerülés jele. (Ne használjunk lámpát vagy más terhelést.) S ha már az akkumulátorról esett szó, így összel külföldön fontos emlékezni arra, hogy ha télen vagy hosszabb ideig nem készítenk felvételt, óhat hónapoként meg kell „mozgatni” az akkumulátort, és be kell iktatni egy kisütés-feltöltés folyamatot.

Összegezve az NV-G1E és NV-G2E tapasztalatait, úgy érezzük, saját kategóriájukban – figyelembe véve méretüket, súlyukat és kezelési kényelmüket, melyeket elsősorban a kezdő videósok és azok fognak értékelni, akik egyszerűen, gyorsan akarnak felvételeket készíteni – mindkét készülék jó szolgálatot fog tenni.

Méretei, súlya, sőt Video-8-as rendszere alapján is más kategóriát képvisel a Samsung VC-E805P típusjelű modellje. Hogy mégis napirendre került, azt több dolog is indokolta. Elő-koreai készülék még nem jelent egy hazai piacon, ez a típus várhatóan jó hozzáférhető lesz, és az első hírek viszonylag kedvező árát jelezték.

Klasszikusnak nevezhető formája, felépítése alapján rögtön látszik, hogy az úgynevezett középosztálynak felel meg, méretei, több mint 1,5 kg-os tömege alapján valóban nem az útkamerák közé sorolható. Szolgáltatási köre is szélesebb, mint amit az NV család előbbi tagjainál láttunk. A kamera súlyelosztása jó, a kezelőszervek biztosan kezelhetők, bár nem értett volna, ha a zoom gombjai nagyobb felületűek lennének, így a támasztó kéz ujjai biztosabban találnának rájuk. A kamerán megvan a kézi távolságállítási lehetőség is, és az élességet is kényelmesen be lehet szabályozni – amire mint később láttuk – szükség is van. A felvétellel kapcsolatos gombok hagyományos módon, bal kézre esnek, így az ellenfénykapcsoló, a zár-

szolgáltatási körében nyújtja azokat a praktikumot, amelyet végső fokon elvárunk, félsébséggel is lehet felvételeket készíteni, s mivel repülőfőtörőfejt is alkalmazták, így utólag is bevághatók képek a már elkészített felvételbe.

A felvétel készítése során kimértékű párnatorzítás tapasztaltunk, valójában ezt csak a kritikus tárgyak rögzítésénél lehetett észrevenni a kép szélein. A felvételek visszajátszásakor a függőleges vonalak határozottak voltak, a VC-E805P-nél semmilyen csipkézettéget, jitterszerű nem tapasztaltunk. Szintén jó volt a gradációs átvitel, összehatásában a képet nyugodt rajzolatúnak éreztük, kontrasztossága kissé elmaradt a Panasonicotól.

Az autofókusz nagy biztonsággal dolgozott, gyorsan beállt az optimálisnak ítélt képre, valójában azonban ezen kézi állítás-

dál a gyertyafénynél egy kis fénygömbbel vonta be a gyertya lángját, de smear-hatást, fénylenekedést alig tapasztaltunk. A kép jel/zaj viszonya kismértékben elmaradt ugyan a Panasonicotól, de megfelelő volt. Hang szempontjából mind SP, mind LP üzemmódban 300 Hz – 20 kHz-es átvitelt mérünk, itt feltűnő volt az alsóbb frekvenciatarományok hiánya. Ennek persze megvan a logikus magyarázata. Ily módon ugyanis le lehet vágni az alacsonyabb tartományba eső zavaró zajokat, mint például külső felvételeknél a szélnek vagy egyéb mechani-

**SAMSUNG
VC-E805P**

sebesség-beállítás (1/50, 1/120, 1/1000, 1/2000, 1/4000), az üzeltetés, a féhéregyensúly-korrektio gombja, az autofókusz kapcsolója, valamint a címkép vagy trükk-zéneken és módokon történő be- és kiútsztatásának lehetőségei. A felső síkban az optika mögött a dátumozással, míg a 90°-os szögben változtatható kereső mellett a magnófunkciókkal kapcsolatos kezelőszervek találhatók.

Az optika 8-szoros zoomolásra képes, gyújtótávolsága 8,7–70 mm között változik, a lencse fénysűrűje 1,4–1,8 értékű. A kamkorderhez külső mikrofon és fejhallgató is csatlakoztatható.

sál még finomítani lehetett, ami beállítási hibára utal. A sorbantást autofókusszal 240 sorban határoztuk meg, míg kézi beállítással valamivel 250 sor feletti értéket láttunk. Viszont jól dolgozott a kamera kis fényviszonyok mellett, e tekintetben valamivel jobbnak ítéltük érzékenységét, mint amit a Panasonicotól láttunk. Szintén kellő biztonsággal korrigált a blendeautomatika, és nehéz ellenfényes felvételeknél az ellenfénykapcsoló jól emelte ki az előtérben álló tárgynak a részleteit. Egyes fényviszonyokban azonban hajlamos volt, hogy a zöldet kissé kékesre varázsolja.

Pontszerű fényeknél, mint pé-

ka! zajoknak a zavaró hatását. Célszerűbbnek éreztük azonban mindezt a kezelőre bízni, például egy kapcsolóval, hogy belse csendes felvételeknél a szűrőt kiiktathassa, vagy oly módon, mint az a Panasoniconál van, hogy a saját mikrofon átvitele ugyan korlátozott, de külső mikrofonnál az elektronika nem befolyásolja a jobb átvitelt.

A nyávgásértékek – mint az egy FM-hangrögzítés mellett várható – jók voltak. Szintén a várt szinten mozgott az üzemi zajszint. A szalagra kerülő zaj nem nőtt fel sem a zoom, sem az autofókusz működtetések, összességében a készülék működése csendes volt.

Videó-statisztikok

ÍGY VIDEÓZUNK MI!

Magyarországon minden negyedik felnőtt otthonában van képmagnó, s a készüléktulajdonosok 3 százalékának több mint egy videója van! Mindez abból a legfrissebb felmérésből olvasható ki, amelyet dr. Valkó Emőke, a Magyar Közvéleménykutató Intézet munkatársa készített. Az intézet az UNESCO felkérésére 1991 márciusában országos reprezentatív minta ezer adatközlője körében végzett személyes interjúval készített adatgyűjtést a hazai videózás néhány jellemzőjének feltérképezésére. Az alábbiakban „A videózás jellemzői Magyarországon 1991 tavaszán” című tanulmány néhány izgalmas fejezetébe pillanthatunk bele.

Van önöknek videójuk?

(N = 1000 fő)

	Van %
Az egész mintában	26
férfi	28
nő	24
18-30 éves	34
31-40 éves	43
41-50 éves	35
51-60 éves	14
61 és idősebb	6
8 osztálynál kevesebb	7
8 általános	17
szakiskola	30
középiskola	35
főiskola/egyetem	40
Budapest	36
többi város	29
község	18
aktív keresők	36
nyugdíjas	8
tanuló	50
vezetők	44
szellemi fogl.	35
szakmunkások	33
egyéb fizikaiak	22
önállóak	50

Mióta van videójuk?

	1985 és előbb	1986	1987	1988	1989	1990	nincs	összesen	
	6 éve	5 éve	4 éve	3 éve	2 éve	1 éve	nincs	100	
Az egész mintában %	1	2	2	4	8	10	73	100	
A videótulajdonosok összetétele (N = 260)	4	8	6	14	31	38	-	100	
							van	nincs	össz.
18-30 éves	1	2	1	5	9	15	33	67	100
31-40 éves	2	4	2	8	10	17	43	57	100
41-50 éves	1	3	3	3	15	10	35	65	100
51-60 éves	0	1	1	2	5	6	15	85	100
61 és idősebb	0	1	0	0	3	1	5	95	100
8 oszt.-nál kevesebb	0	1	0	1	3	1	6	94	100
8 általános	0	0	0	1	6	10	17	83	100
szakmunkásképző	1	3	2	4	9	11	30	70	100
középiskola	2	3	3	5	11	11	35	65	100
főiskola/egyetem	2	3	2	7	11	14	39	61	100
Budapest	4	4	4	4	12	9	37	63	100
többi város	1	2	2	5	9	10	29	71	100
község	0	1	0	2	5	10	18	82	100

KIKNEK VAN KÉPMAGNÓJA?

Az országban a felnőttek 26 százaléka és a 30-évesek 34 százaléka van képmagnója, 3 százaléknak több is. A készülékek rendelkeznek 93 százaléka első videóját használja, 7 százaléknak már cserélt vagy plusz be rendezést vásárolt. Videorecordere (lejátszani és felvenni is képes magnója) 100 felnőtt közül 19-nek van birtokában, videoplayer (csak lejátszani képes készülék) 3 százaléknak van, ugyanannyi, mint a mindkét fajta készüléket birtoklók.

Az átlagosnál jóval nagyobb arányban vásároltak magnót a 40 évesnél fiatalabbak, a közép- és felsőfokú végzettségűek, a Budapesten élők, a gyerekes családok, s a havonta több mint 8000 forint egy főre eső jövedelemmel rendelkezők. (Lásd az 1. táblázatot!)

A videótulajdonosok több mint kétharmada az elmúlt két évben vásárolta készülékét, míg hat vagy több esztendeje a megkérdezettek 4 százaléka élvezte otthonában a videó előnyeit. 1985-től elsősorban a ma 31–40-es korosztály vett képmagnót, s tavaly is ez a korcsoport járt véltében az élen. Tavaly és tavalyelőtt főként a középiskolát, illetve az egyetemet, főiskolát végzetek szerezték be otthonukba a videókészüléket. (Lásd a 2. táblázatot!)

A videóok nagyobb részének általában 11–20 kazettájuk van,

ám sokaknál ez a szám már meghaladja a 30-at. Becelek szerint ma több mint 36 millió kazetta állhat odahaza a polcokon, tele műsorral. (Lásd a 3/a és a 3/b. táblázatot!)

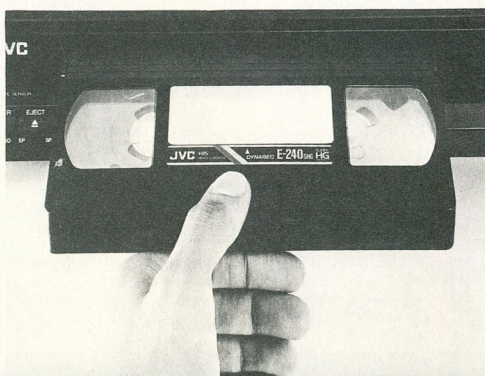
A legtöbb kazettán, csaknem egyharmadukon, rajz-, illetve mesefilm látható, egynegyedükön pedig karatefilm. Érdekeség, hogy a várttal ellentétben viszonylag kevesen öríznek sportfelvételeket és westernfilmeket. Klippek pedig csaknem annyi kazettán gyűjtene, mint krimet. (Lásd 4. táblázatot!)

VIDEÓZÁSI SZOKÁSOK

1991 tavaszán 100 megkérdezett felnőtt közül 36 válaszolta kérdésünkre, hogy „szokott” videózni. A 36-ból csak 26 rendel-

kezik saját készülékkel, tizen pedig rokonainál, barátainál, ismerősökénél, szórakozóhelyen stb. jutnak a videóprogramok nézésének lehetőségéhez. A videózás szokása az átlagot meghaladó arányban figyelhető meg a férfiak, a fiatalok (40-nél fiatalabban), a képzettebbek (közép-, vagy felsőfokú tanulmányokkal), a városokban élők, a szellemi-foglalkozásúak, a gyerekes családokban, illetve a jobb anyagi körülmények között élők körében.

Videótékából kölcsönözött filmet néz a felnőtt lakosság 13 százaléka, a készüléktulajdonosok csaknem fele, és a „vendég” videósok 21 százaléka. A kölcsönzők elsősorban a fiatalok, a középfokú végzettségűek, a budapestiek köréből kerülnek ki.

Egy felnőtt átlagosan 3,8 filmet kölcsönöz havonta, Budapesten 4,5, a többi városban 3,0 és a községekben pedig 4,1 ez a szám. (Lásd 5. táblázatot!)

A videózás nemcsak családi körben rendszeres szórakozási forma, hanem gyakran társas összejövetelek egyik programja is. A felnőttek 16 százaléka pedig rokonainál (is) és ismerőséinél (is) videózik. (Lásd 6. táblázatot!)

A felnőttek 18 százaléka csak két éve néz videóprogramokat, egytizedük már három-négy éve, 5 százaléknak 5 éve vagy még régebben használja ezt az eszközt.

Az ismerősöktől kézen-közön kölcsönközpott (szíveségből, nem pénzért) filmek nézése a felnőttek egynegyedét jellemzi.

Átlagosan öt kölcsönközpott filmet néz meg havonta egy polgár, ami a videótékás kölcsönzést meghaladó filmszám. A készüléktulajdonosok 86 százaléka cserébre kérte a szíveségből alapon egymás között. (Lásd 7. táblázatot!)

A fekete piac forgalma is számottevő. A felnőttek 12, a készüléktulajdonosok 36 százaléka „vállja be”, hogy szokott a fekete piacról származó filmeket is nézni.

Minél többet jár valaki moziba, annál valószínűbb, hogy sokat videózik is. Fokozott filmfogyasztónak minősíthető a népesség mintegy 10-20 százaléka.

3/b. táblázat

Hány darab videókazettájuk van?

	31 és több	21-30	11-20	6-10	1-5	van	nincs	összes
Az egész mintában	5	3	8	6	3	25	75	100
férfi	6	4	9	6	4	29	71	100
nő	4	3	8	6	3	24	76	100
18-30 éves	6	2	8	12	5	33	67	100
31-40 éves	9	4	17	7	7	44	56	100
41-50 éves	8	6	12	5	2	33	67	100
51-60 éves	1	3	5	3	1	13	87	100
61 és idősebb	0	1	1	2	1	5	85	100
8 oszt.-nál kevesebb	1	2	1	1	1	6	94	100
8 általános	1	3	6	6	2	18	82	100
szakmunkásképző	5	4	9	6	5	29	71	100
középiskola	8	3	12	8	4	35	65	100
főiskola/egyetem	12	3	15	6	4	40	60	100
Budapest	13	5	11	5	1	35	65	100
többi város	4	3	11	6	4	28	72	100
község	2	3	4	6	3	18	82	100

3/a. táblázat

Hány darab videókazettájuk van?

Becslés a házi videótárakban őrzött videókazetták számára

	%*	db (% x 80 000 x db)
1-5 db	3	720 000
6-10 db	6	3 840 000
11-20 db	8	9 600 000
21-30 db	3	6 000 000
31 és több db	5	16 000 000
*1% = 80 000	25	36 160 000

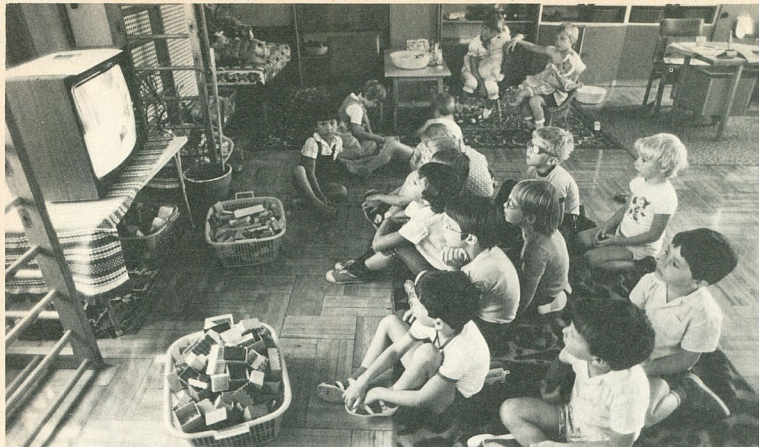
db az országban összesen

Milyen filmek, programok, felvételeiből öríznek legtöbbit, hosszabb időn át otthon?

A videótulajdonosok körében (N = 260) – százalékban

	%
Rajz, mesefilm	30
Karatefilm	25
Kalandfilm	18
Filmvigyáték	13
Krimi	8
Videóklip	7
Természetfilm	6
Művészfilm	6
Amatőr felvételek	5
Régi külföldi mozifilm	4
Zenés filmek	3
Horrorfilm	3
Sci-fi	3
Régi magyar mozifilm	3
Westernfilm	3
Dokumentumfilm	2
Sport	2

4. táblázat

A házi videókazetta-gyűjtemény nézése gyakori időtöltés. A videókészülék-tulajdonosok egyegyede hetente bele-meg-néz valamit gyűjteményéből. A fiatalabb, férfi-, képzettebb lakosságot jellemzi ez, elsősorban a fővárosban.

A házi gyűjteményekből legtöbbször a karate- és akciófilmeket, kalandfilmeket, valamint a rajz- és mesefilmeket (valószínűleg a gyerekek kedvéért) nézik meg újra és újra legtöbbször.

A különböző videós műfajok preferencia-sorrendje is azt mu-

tatja, hogy a könnyed szórakozás, a kikapcsolódás eszköze jelenleg Magyarországon a videó.

A VENDÉG-VIDEÓZÓK

A videózók 71 százaléka saját készülékén, otthonában is tudja nézni a videóműsorokat. 29 százaléka csak egyéb helyszíneken.

A vendégvideózás a férfiak, a fiatalabbak (30 év alatt), az általános és középfokú végzettségűek, a vidéken élők, a tanulók

körében haladja meg az átlagos mértéket.

Azok, akik otthon is nézhetnek videón különböző felvételeket, nemcsak otthon teszik ezt. Az átlagot meghaladó arányban videóznak rokonaiknál, ismerőseiknél is, valamint különböző nyilvános helyeken. A vendégvideózók többsége rokonainál, barátainál néz filmeket, de a szórakozóhelyeken és egyéb adódó lehetőségeket is kihasználva videóznak.

A magyar felnőtt lakosság 59 százaléka néz valamilyen külföldi

tv-műsört is, a képmagnóval rendelkezők körében ez az arány 76 százalék. A műholdas programok nézésének lehetősége a lakosság 30, a képmagnótulajdonosok 40 százalékának adott, ezért minden vizsgált műholdas program nagyobb arányban jut el ehhez a körhöz. A nézők aránya a „szoktam nézni” válaszok alapján egy maximált, potenciális nézőtábor körvonalaz. Az idegen nyelvet ismerete a képmagnósok egynegyedét jellemzi, így az ő megértési nehézségeik kisebbek az átlagosnál.

A használt tv-készülékek száma és minősége a videótulajdonosok körében az országos arányoknál sokkal kedvezőbb. Másodikszüléke száz lakos közül 34 százaléknak van, a képmagnótulajdonosok körében 54 ez a szám. Körülben színes tv-je 97 százaléknak van az átlagos 68 százalékhoz képest.

Az elektronikus tömegkommunikációs eszközök közül mind egyikből nagyobb arányban vásároltak a képmagnó-tulajdonosok.

Nagyobb valószínűséggel kerül olyan háztartásba a videó, ahol már van magnó, lemezjáték stb.

Korábbi vizsgálataink tapasztalatai azt mutatják, hogy sokan anyagi erejükön felül vállalják az új kommunikációs eszközök, technikák megvásárlását.

6. táblázat

Havonta hány filmet szokott kölcsönözni videótékából, könyvtárból, pénztért?

A felnőtt videózó lakosság körében, %-ban átlagosan, havonta (N = 260 fő)

	db/hó
Az egész mintában	3,8
férfi	3,9
nő	3,5
18-30 éves	4,3
31-40 éves	3,6
41-50 éves	3,4
51-60 éves	3,5
61 és idősebb	1,8
8 osztállynál kevesebb	4,0
8 általános	3,7
szakmunkásképző/szakiskola	4,5
középfiskola	3,1
főiskola/egyetem	3,8
Budapest	4,5
többi város	3,0
község	4,1

Hol szokott videózni?

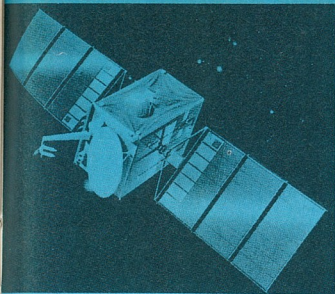
	nagyon gyakran	gyakran	ritkán	összesen igen	itt nem	összesen %
otthon	5	10	12	27	9	100
rokonoknál	1	2	13	16	20	100
barátnál	1	3	12	16	20	100
videómoziban	0	0	3	3	33	100
szórakozóhelyen	0	1	4	5	31	100
munkahelyen	0	0	3	3	33	100

Kölcsönkapott filmek száma havonta

	1 film	2 film	3 film	4 film	5 vagy több	Kölcsön		össz. %
						néz	nem	
Az egész mintában	3	6	4	3	10	26	74	100
Készüléktulajdonos	10	19	12	11	34	86	14	100
„Vendég” videózók	8	15	6	5	16	50	50	100

7. táblázat

5. táblázat

CSALÁDI HÍRÖZÖN

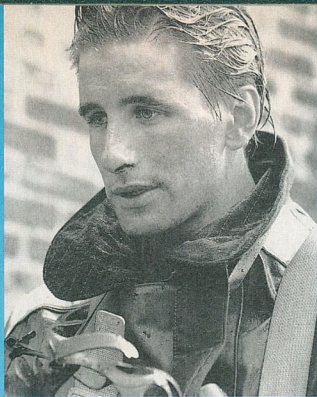
Azok a csodálatos Bridges fiúk

Ők azok a csodálatos Baker fiúk, akik e filmben testvérpárt alakítottak, ám külön-külön is befutott színészek voltak korábban. Igaz, az öccs, Jeff Bridges a népszerűbb, többek között a Csillagember vagy a Kicsorbult tör című filmekben nyújtott alakítása révén. Beau viszont A vasháromszög című vietnami háborús produkcióban alakított, Arany Globust érően. (A képen a tükörben balról Beau, jobbról, cigarettával Jeff.)

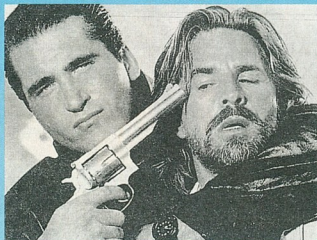

A három testőr

Harley Davidson és a Marlboro Man – ez a címe annak a filmnek, melyet nemrég fejezett be Danny Baldwin, a legfiatalabb Baldwin fiú. William a Lánglovagok egyik hőse, az Egye-

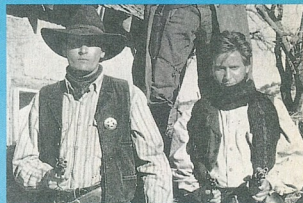

nesen át Ifjú orvosjelöltje, Alec Baldwin pedig a Fogd a nőt és tussban Kim Basinger mellett csinált kasszasikert. Baldwinnek olyanok, mint a három testőr, akik négyen vannak. Egyedül Steve nem jutott még fel a csúcsra, ám a kritikusok szerint kitűnő karakterszínész.

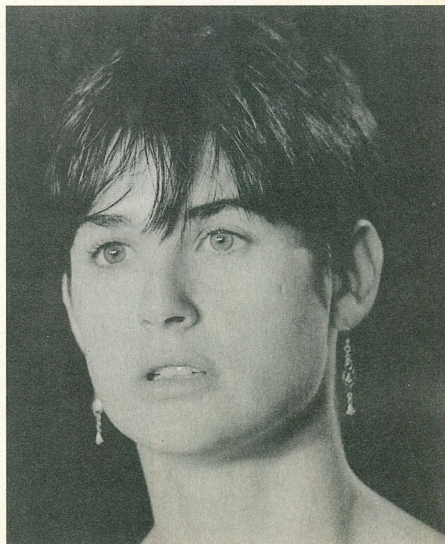
Apjuk fiai

A Sheen családban az apa mellett a két fiú is a színészmesterséget választotta, s már játszottak is egymás filmjeiben. A Stockade (Puskatus) című filmben az apa, Martin Sheen egy könyörtelen kiképző őrmestert formáz meg, az újoncot fia, Charles Sheen eleveníti meg. „Most megfizetsz minden kölyökkori galibádat” – tréfálkozott a felvételek közben Martin a fiával. Az ifjabbik fiú nem Sheen, hanem a mama nevével szerepel: ő Emilio Estevez, aki Charlie-val a Young Buns-ban szerepelt együtt. (Lásd felső kép. Az alsó képen Martin és Charlie látható együtt.)

Demi szül, Bruce mint Buffalo

Második gyermekét várja Bruce Willis. Felesége a terhesen készült meztelen fotói miatt hírhedtté vált Demi Moore, aki első szülését is filmre vetette. A kamera a hírek szerint most is készületben áll. Az első gyermek különben kislány, s most háromszendős. A papa, Bruce Joel Silver új filmjében, Az utolsó cserkészben Buffalo Billt alakítja. Partnere nem más, mint Harrison Ford.

A TENGERI M

Fejezetek
a hazai
videókalózkodás
történetéből

HOGY VOLT...!

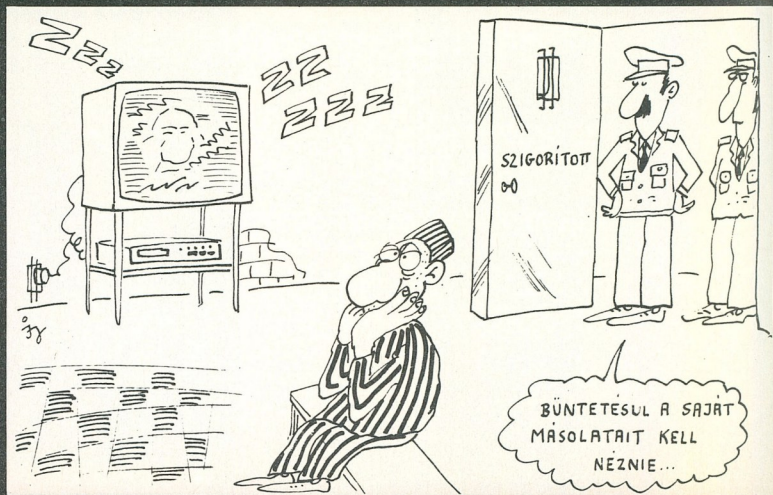
Legelőbb pár szót a „hogyan”-ról. A dolog természetesen nem a közérzetemről szól. Annak megvannak a maga hullámhegyei és hullámvölgyei, akárcsak a videózás tengerének, melyet rétegeiben vizsgálunk az elmúlt majd egy esztendő folyamán. A dolog arra a tevékenységre vonatkozik, melyet az érintettek ma is folytatnak s folytatni fognak az idők végezetéig – hullámhegyek és hullámvölgyek nélkül. A kalózkodás nagyjai, mint azt a való életből vett példák mutatják, nagyjából ugyanúgy jártak, mint George Orwell Állatfarmjának emberszabású disznói: többet, jobbat kívántak. Az első időkben még cápákról, lamantinokról és bálnákról, egyszerűen mélységglakókról beszéltünk – olyan teremtményekről, melyek a fenék közelében, korallok árnyékában, üregek mélyén folytatják üzemüket. A helyzet azóta, mint tudjuk, alaposan megválto-

zott. A mélységglakók kinézetek maguknak egy frankó felszíni járművet, egy tartályhajót, mely rendíthetetlenül halad minden körülmények között, gyomrában pedig – akár a bálnákéban – számos hasznos dolog elfér...

Szinte látom, ahogy a külföntele kreatúrák birtokba veszik ezt a járművet. A palánkon kocsonyás testü polipok másznak át, a darut, amely a legnagyobb cetekeket a feléltre emeli, vidor lamantinok kezelik. A cápák

hasbacsikos tengerésztrikót, tányérsapkát és szveteröltönek, némelyik napok alatt pofaszakállat ereszt – úgy festenek, mint az igazi, régi tengeri medvék, felvonják a Szabad Videózás, a Legális Videózás fehér lobogó-

ját, s félárbocra eresztik, valahányszor „kollégákba” botlanak valahol az óceánon. Szép is, jó is az ilyen megemberesedés. De egy szempontból rém kellemetlen: a lassan felszáradó fedélzeten nincs hely a megfigyelői státusú tengerirózsák számára. Nincs hely az olyanoknak, amilyen – mint azt korábban megtudhatták – én magam vagyok...

Akadna persze mondánók e tartályhajó személyzetéről és parancsnokairól is, ám mivel e teremtények oly igen hasonlatosak hétköznapiaink gyakori szereplőihöz, a dologból akár baj is származhatna. A hajó és a megfigyelői számára egyaránt. A legtöbben azon a véleményen vannak, nem jó bolygatni a múltat. Elvégre a cápának is van szíve, a bálna meg egyenesen emlős. Mind egy vérből valók vagyunk. Akí mást mond – sőtörjék le, pfuj...!

A metaforák álcahalója mögül előbújva ki kell jelenítenem: elveszítettem a meggyőződésemet. Nem volt nehez: eredetileg sem volt túl mély. Mondjuk úgy: ma már *egyáltalán* nem hiszem, hogy a videózásnak lehet vagy érdemes gátakat szabni. A videóok – fehérek, feketék, szürkék – mint a bűvópatak, megtalálják a maguk útját az akadályok közt, ahogyan megtalálják az utat a tenger munkásai is. Valami azt súgja, a légi életmódhoz is alkalmazkodnának, sőt a radioaktívítást is legalább olyan jól tűrik, mint a skorpiók. A videózás üzlet, pénz van benne, s a pénz községe bizonyos szívós mutációk megjelenéséhez vezet. Talán nem is baj. A baj az, hogy a feketét napjainkban már szinte lehetetlen elválaszta-

ni a fehértől. A szürkéről nem beszélék, mert szinte minden szürke: az ég, a tenger, a tartályhajó, a parancsnoki hidon feszítő bálnák, cápák, lamantinok. Komolyan fontolgatják, hogy szürkére mázolják a korallkat is, no nem politikai okokból, inkább a tisztesség kedvéért.

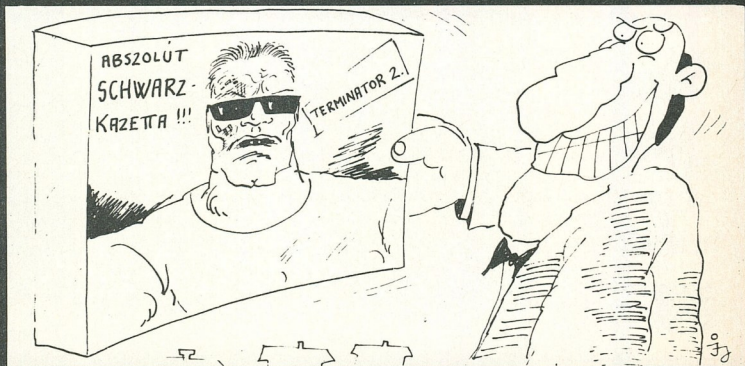
A tisztesség kedvéért

Azt hiszem, minden, amit az elmúlt hónapokban tettünk és mondtunk, ugyanezt a ki nem mondott célt szolgálta.

munkásai, a mélység lakói elfoglalták jól megérdemelt helyüket a felszíni lények nagy közösségében.

Féltreérés ne essék: nem győztünk le, Nem győztett le senki, mert ebben a huzakodásban, ahogy nincsenek igazi vesztesek, nem lehetnek győztesek sem. Részletetem már, de elmondom újból, utoljára: ebben a harcban hosszú távon csakis a fogyasztó veszíthet. Veszíteni fog, ha az ország felkerül a kalózok által különösepp kedvelt vidékek listájára, amelyen amúgy illusz-

Valóban. És ezért, a realitásokat felismerve, az elkövetkező hónapokban mintegy „takarékra tesszük magunkat”. Szemünket nem hunyjuk be, mondjuk inkább, hogy szemüveget teszünk fel. Foccsorozott lencsésű szemüveget. A szemüveg begyűjti s ezzel egy időben tükrözi a látottakat. Mi pedig várunk. Várunk, míg a mennyiségi változás minőségibe csap át; várunk, hogy eljőjjen a perc, amikor a felszíni járművek megmutatják igazi színeiket, s a nagy elődök nyomdokain járva megütözköznek.

Beszéltünk a videóvilág eredeti tökefelhalmozásának sajtóságairól, a nagy videóvagyonok születéséről épp úgy, mint a hazai piac felosztását kísérő bonyodalmakról. Megismertettük önöket a honi videólaguna élővilágának jellegzetes képviselőivel, kicsinyekkel és hatalmasakkal, s igyekeztünk rávilágítani viszonyuk félelmes-szép lényegére. A változások kiteljesedésekor igyekeztünk nyomon követni a folyamatot, mely ama bizonyos tartályhajó (vagy tartályhajók) elfoglalásához vezetett, s melynek végén a tenger

ris társaságban lenne, hisz Lengyelország mellett olyan kiválóságok találtak ott, mint Thaiföld, Malaysia.

Komolyan

A videóalkalózkodás (audióalkalózkodás, jogdíjbanditizmus) virágzása egyesek következménye a jogviszonyok rendezetlenségének. A jogviszonyok rendezetlensége társadalmi és politikai okokra vezethető vissza, meg arra a meggyőződésre, miszerint akadnak házunk táján fontosabb, sürgősebb megoldást kívánó dolgok is.

A zeneszerző, remélem, az örökkévaló John Williams lesz

Ha egyszer megindul a harc, ismét jelentkezőnk. Addig eltűnünk a mélyben. A tenger csendjét mostanság csak a hajócsavarok zümmögése zavarja. De legalább – hisz immár odafent járnak – nem zavarják a tenger munkásai...

VÉGE
Gáspár András
FOLYTATJA: AZ ÉLET

MOKÉP

1. PISZKOS ALKU színes, amerikai akciófilm
2. FÉL LABBAL A PARADICSOMBAN – színes olasz vígj.
3. VÉGSŐ MEGTORLÁS – színes, amerikai akciófilm
4. EROTIKUS KOBRA – színes, olasz erotikus film
5. SZUPERBOMBÁZÓK – színes, amerikai kalandfilm
6. VÉRÉS HAJLSZA – színes, amerikai akciófilm
7. GÖRDESZKÁS LOVE STORY – színes am. kalandfilm
8. DRAKULA GRÓF – színes, olasz horror
9. LOS ANGELES-I FOJTOGATÓK – színes am. krimi
10. TAVCSÖVES KUKKOLÓ – színes, amerikai krimi
11. TESTI KAPCSOLATOK – színes, amerikai szatíra
12. NÖSTÉNYTIGRISEK – színes, olasz vígjáték
13. IDŐUTAZÓK – színes, amerikai sci-fi
14. KÉK VILLANÁS – színes, amerikai kalandfilm
15. FOLYTASSA, DICK – színes, angol vígjáték
16. FOLYTASSA, HENRY – színes, angol vígjáték
17. FOLYTASSA A KEMPINGEZÉST – színes angol vígj.
18. NYOMOZÁS KRISZTUS HOLTTESTE UTÁN – színes, olasz dráma
19. AKI SÁRGA MASNIT VISELT – sz. am. western
20. BRIAN ÉLETE – színes, angol paródia

Fót, Vörösmarty tér 15.
Bp. XIII., Pannónia u. 25.
Bp. XI., Fadrusz u. 14.

FOTIFON

1. Piszkos alku – (MOKÉP)
2. Fekete eső – (DUNA FILM)
3. Harlemi éjszakák – (DUNA FILM)
4. Amerikai vérbosszú – (INTERVIDEO)
5. Sissi – (ZOOM)
6. Örökké – (DUNA FILM)
7. Nincs irgalom – (INTERVIDEO)
8. Kémeek – (ZOOM)
9. Öslények országa – (DUNA FILM)
10. Örlült küldetés – (ZOOM)
11. Hé barátom, itt van Sabata – (INTERVIDEO)
12. BAT 21 – (VICO)
13. Aranygyermek – (DUNA FILM)
14. Heves jeges – (ZOOM)
15. Pénznyelő – (DUNA FILM)
16. Hair – (INTERVIDEO)
17. Benny Hill – (ZOOM)
18. Csupasz pisztoly – (DUNA FILM)
19. Felmondtam, jöjjön vissza – (MOKÉP)
20. Veszélyes út Hawaiiba – (ZOOM)

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen tesz-
szük közé magánszemé-
lyek 100 színel nem hossz-
szabb szövegű hirdeteseit.
Felhívjuk a Kedves Olvasó
figyelmét, hogy e rovatban
nem all modunkban közölni
olyan hirdeteiket, amelyek-
ben megvetelre ajánlanak
vagy díjazás ellenében ke-
resnek szerzői jogvédelem
alatt álló műsorokat.

• Sürgösen, olcsón eladó OTP-
lakáshitel visszafizetése miatt
ITT-NOKIA ICSHO színes tv,
ITT-NOKIA VR 3520 videómag-
ná, TENSAI 36 cm színes tv.
Telefon: 1-775-873.

• Eladó 1,5 éves, alig használt
Fischer FVH-P200 DK, AKAI
VS-115 videók, ITT NOKIA ST-
741 mini hifitorony hangfalak-
kal, AKAI AP-Q310/c lemezját-
szó. Czákó Tibor, 1223 Bp.,
Névtelen u. 12. III/14.

• Keveset használt videólejá-
tót vennék (kb. 10-15 ezerért).
Árajánlatot típusmegjelöléssel,
a készülékről néhány soros le-
írással a következő címre ké-
rem: Paczári Tibor, 4400 Nyíreg-
yháza, Toldi u. 60. III/26.
Tel.: 06 (42) 13-914.

• Megvetelre keresem a német
Video magazin (B 8887 E)
9/90-12/90. számait, valamint
a 6/89-ig megjelent összes
számát – kivéve: 2/87, 9/87,
4/89. Kizárólag levélben: Wie-
land István, 1035 Budapest,
Szél u. 17.

• Eladó Commodore-128 1571-
es floppyval, Fisher FVH-P10S
videómagná és Sony CDP-M49
CD player. Watah Zoltán, 3535

Miskolc, Majláth u. 38/B. Tel.:
46/56-411/141.

• Eladó VS 600-as Grundig
videorekorder, 1 éves. Telefon:
1567-880, este.

• Non-profit jellegű jogdíjas ki-
advány terjesztésére keresek
videókazetta-kölcsönzőket.
Szabó Tibor, 2840 Oroslány,
Kertálja u. 1. Tel.: 34/61-443.

• Eladó 1 pár Reflex Profession-
nal R-200 Disco típusú 200 W-os
hangfal + 2-szer 100 W-os
vegerősítő 40 ezer Ft-ért, 1 db
5 csatornás hangszínszabályoz-
zás keverő + 1 db fémházas,
Cannon csatlakozású dinamikus
mikrofon vezetékkel 15 ezer
Ft-ért, 2 db AIWA AD-220 kazet-
tás magnó 18 ezer Ft-ért, 1 db
3 hónapos jótállásos Samsung
VK-1260 videorekorder 34 ezer
Ft-ért. Cím: Takács Pál, 5082 Ti-
szatenyő, Ady E. u. 12/b.

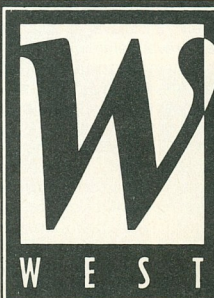
• Panasonic NV-850, Philips
VR-6970 típusú hifi videók,
Goldstar 39 cm-es színes tévé,
angolra hangolt hifi-lánál igény-
esnek eladó. Varga Csaba,
9400 Sopron, Várkerület 19.

• Kifogástalan, japán kétféle
AKAI 425 EDG videómagná el-
adó. Tel.: 1641-129, este.

• Videoton GSW 5720 kétkazet-
tás, gyorsmásolós, zajcsökken-
tővel ellátott felvétel magnó
deck garanciával kedvező áron
eladó. Rendes László, 1181
Bp., Csontváry u. 21. VIII/45.

• Nagyon olcsón eladók televí-
zió-alkatrészek, műhely felszá-
molása miatt. Csak egy tétel-
ben! Kovács Péter, 5000 Szol-
nok, Versegly u. 38. Tel.:
06/56/38-299

WEST WEST WEST WEST

Megjelenik
minden
hónap
első hetében

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt, az
egy műsoros kazetta díjtalan
kölcsönzésére jogosít
a FOTIFON bármelyik tékájában

Hódító úton

Minden második ősszel Berlinben adnak randevút egymásnak a szórakoztató-elektronikában és ezen belül is elsősorban a videó- és tv-technikában érdekelt legnagyobb cégek, s mindazok, akik ebben a műfajban élnek, számítanak, léteznek. Az idei szeptemberi Funkausstellung a legújabb videó-, tv-vétel- és adástechnikán kívül felvonultatta a hangtechnika újodonságait.

Az igazi újdonságot a 16:9 képarányú készülékek megjelenése jelentette. A 3Sat a Funkausstellung ideje alatt naponta 12 és 13 óra között élő adásokat sugározott a ZDF zeneestornáján, és esti programjának részeit is ennek szentelte, az Eins-Plusnak szintén élő műsorai voltak, de az esti órákban mindkét adónál 16:9 arányú szélesvásznú filmeket is vetítettek. Az új képminőséget csak azok a nézők élvezhették – persze valóságában – akik D2MAC dekóderrel rendelkeztek, és olyan parabólájuk volt, ami a TV-SAT2-re volt irányítva. Berlin egyes részein és Kölnben kábeltelevíziós hálózaton keresztül is lehetett venni az adást, hypersávban. A műsorok elől természetesen nem zárták el a PAL készülékekkel rendelkezőket sem, itt azonban a 4:3 arányú készüléknél az alsó és felső fekete sáv kísérője maradt a képen.

Am e technika még koránt sincs kiforrott állapotban. Bár a barcelonai olimpia nagy lehetőségét jelent, mely sajátos témájával kínálkozik a nagyhűségű és szélesvásznú visszadásra, úgy tűnik, tisztázottabb állapot a '95-re beigért

d 16:9

időpont előtt nem várható. Mind a 3Sat, mind az Eins-Plus, HDTV-Equipmenttel európai norma szerint filmezett, ami 1250 soros televíziós képeket állított elő, de dekóder hiányában a 16:9-es képeket 625 soros D2MAC átviteli szabvány szerint mutatták be. Az Eins-Plus-nál a Funkausstellungról a képek HD-MAC-ban, tehát még 1250 sorral mentek a Kopernikus műholdra és onnan Baden-Badenbe, a Südwestfunkhoz, de itt 625 soros D2MAC-vé alakították át és lötték fel a TV-Sat2 műholdra, ahonnan már a jelenlegi egységekkel is fogyasztásra alkalmassá vált.

A 3Sat-nál más utat választottak, s anélkül, hogy most ennek részleteibe mennénk, a jel útja egy szakaszon PCM (Pulzus Cod Moduláció) segítségével a Német Posta szélessávú hálózatán haladt, majd szintén az előbbihez hasonló módon D2MAC kódolás után jutott a Kopernikus műholdra.

Természetesen – mint arról már többször hírt adtunk – a készülégyártók is készültek a látványos, újabb bemutatkozásra; ilyen készülék volt a *Telefunken BS 9500 D* típusa, mely 72 kilójával és 9400 DM-es árával semmilyen tekintetben nem tartozik a könnyű súlyúak közé. Szolgáltatásai kategóriájának megfelelőek: a multinormás vevőrész valamennyi tv-normát megérti, a műholdvevőt beépítették, hypersávot tunneral rendelkezik, amely a kábelhálózat szélesebb sávú D2MAC jeleinek átvitelére szolgál. Természetesen kép a képen tudománnyal rendelkezik, pontosabban a képmező jobb szélén három önálló kép jelenithe-

tő meg. Csatlakoztatási köre igen széles, és hang szempontjából is jónak mondható. Képvisszaadásában azonban problémák jelentkeztek, mivel a készülék mindig 1250 sort rajzol fel a képernyőre, így a 625 soros adásnál duplázza a sorokat, ami a kontúrskéleken lépcsőzöttséget eredményez. Mint a német Video magazin munkatársai – akiknek módjuk volt a készülékeket még kiállítás előtt tesztelni – is leírták, tesztjelgenerátorral meg lehetett győződni a képcső magas színvonaláról, de többről nem, ami önmagában kevés.

A Funkausstellung újdonságai közé tartozott a *Philips VR 813* típusjelzéssel bemutatott, első sorozatgyártásban készült olyan S-VHS videomagnója is, ami a MAC rendszer szerint sugározott „szélesvásznú” képeket mint olyan felismeri, sőt a 16:9-es tv-készülékeknek a megfelelő képméretű átkapcsolásához a parancsot is kiadja. Az adóban a 16:9 szerinti sugárzásokat ugyanis elektronikusan jelölték. A videomagnó a széles képeket éppen úgy

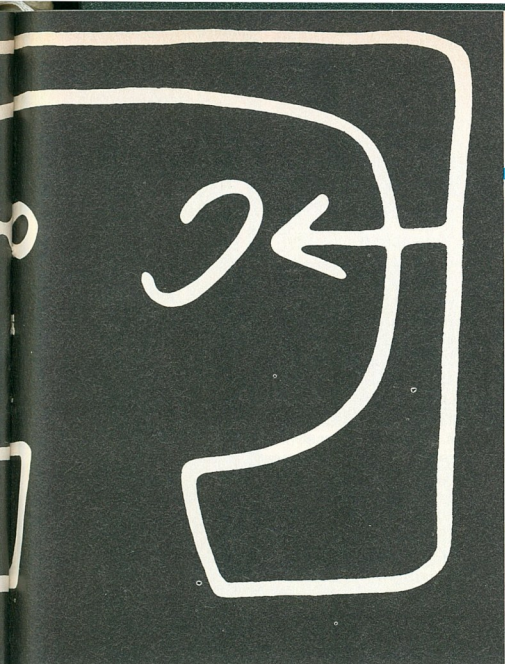
veszi fel, ahogyan azokat sugározzák, amelynek előfeltétele, hogy egy D2MAC dekóder a jeleket PAL-lá alakítja át. Az ilyen adásokat egyébként egy 12 kHz-es hanggal jelölt a szinkronszávon, amit a tv-készülék feldolgozva meg tudja tenni eltérítő rendszerében a szükséges átváltást.

A kép persze úgy teljes, ha létezik olyan kamkorder is, mely a képet 16:9-es formátumban produkálja. A *Hitachi* volt az első forgalmazó, amely ilyen ké-

FF60 WIDE

VM-E23E

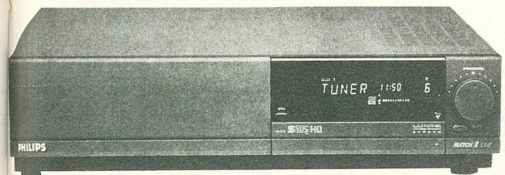
lőre ez a közvetett – bár rögzösnek tűnő – út létezik, mivel 16:9-es chip még nem létezik a piacon.

Miközben a technika az egeket ostromolja kamkordereknél – persze itt is a technikai szint szem előtt tartása mellett –, a kisebb kamkorderek domináltak. A gyártók egy újabb, első sorban utazó, ugyanakkor a minőséget és praktikumot preferáló vásárlói réteget akarnak megcélozni. A Sony bemutatta a CCD TR 705-ös Hi8 rendszerben dolgozó készülékét, mely 8-szoros zoomjával, 470 000 Pixeles CCD-jével, 1/10000-es zársebességével, jó smear-tulajdonságaival és viszonylag tág szolgáltatásával igazolja, hogy ez a kategória is felnőtt a nagyokhoz. A JVC a GR-SX9-el jelentkezt, ami szuper VHS-C rendszerben dolgozik, de további négy VHS-C rendszerű készü-

léket is hozott, így a GR-AW1-et – ez freccsenő víz ellen is védett –, a GR-AX2 és GR-AX3-at; s a GR-AX10-nek lámpája is van.

A Hitachinak a 16:9-es formátumú készülékeiről már szóltunk, de bemutatták a VM2400-at, mely a 2300-nak lámpás változata. A Hitachi készülékeket már csak azért is érdemes figyelemmel kísérni, mert az egyre rendszeresebben jelentkező Sony típusokon, a mind szélesebb választékot bemutató Panasonic kívül e cégnek is számos típusa fut nálunk.

Megemlítendő még a Fujitól az FF60 Wide típus, melyet első olyan kamkorderként lehet elkönyvelni, melyben beépített nagy látószögű előlét van, így lehetővé téve egy kezdeti 4,9 mm-es gyújtótávolságot.

VR 813

szülékeket mutatott be. A VM-E23E és a VM-E25E Video-8 rendszerűek, míg a VM-4400E egyszerűbb kivitel, a negyedik egy teljes formátumú S-VHS készülék, mely a VM-S 10000E nevet kapta. Ez utóbbi formájával és 100-szoros zoomjával is felhívja magára a figyelmet. A szélesvásznúságot a négy modell egyikenél sem 16:9-es chippel valósították meg, hanem digitális jelfeldolgozással egy átalakítón keresztül oldják meg. A képinformációt elektronikusan össztömörítik, 4:3-as formátumban felveszik, és egy megfelelő 16:9-es televíziókészüléken szélesvásznúra szét húzzák.

A keresőben ilyen üzemben a tömörített kép látható. A megoldás a függőleges felbontás kb. negyedrésznyi csökkenésével jár. Maga a megoldás teljesen elektronikusan kapcsolásokon és nem optikai átalakításon alapul, s úgy tűnik, egye-

VM-S 1000E

Isabella
Rossellini

A nyja L ánya

„Az általános gondolkodás szerint a női szépség kulcsa a szerencséhez. Biztos lehetőség a hírnévhez, a jó modort feltételezi, és a társaságban középpontba kerül az, aki szép. Vagyis a szépség útlevél a karrierhez. Elhatároztam, hogy megunt fejemet és vonásaimat átalakítom. Új életet kezdek azzal, hogy nem megunt arcom hunyorog rám a tükörfőből. Így aztán bementem egy jobb kozmetikai szaküzletbe, és vásároltam néhány szemceruzát, arcfestéket, ezt-azt. A kiszolgáló kisasszony, aki maga is pályázhatna valamilyen Miss Beautiful-versenyen, jól megnézett és azt mondta: Tudja, ha egy kicsit dolgozna az arcán, hasonlíthatna Isabella Rossellinire...”

Ime Isabella szavai egyik leg-utóbbi interjújából. A negyvenedik évéhez közeledő asszonyé, aki modell, riporter, filmsztár és anya, s akihez ezerszámszámra szeretnének hasonlítani az érettebb asszonyok. Tény, hogy népszerűségének egyik oka döbbenetes hasonlósága édesanyjához, Ingmar Bergmanhoz.

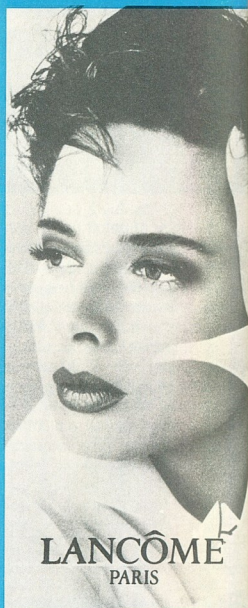
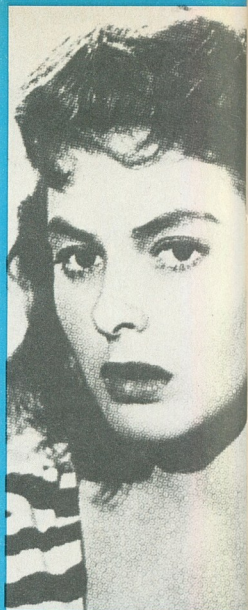
Fekete hajjal és sötét szemével valósággal egy olasz Ingrid. Mozgása, gesztusa, nevetése, hanghordozása a génnek furcsa összekapcsolódása folytán szinte azonosá teszi híres anyjával. Filmszínésznői pályakezdésénél még ott volt a mama, de a papa már nem élt. Roberto Rossellini életében még azt sem engedte meg gyermekeinek, hogy az általa rendezett filmeket megnézzék! Hát még azt, hogy hasonló pályára lépjenek vele. „15 éves koromban titokban meglógtam egy földrajzóráról, és megnéztem a «Róma nyílt város»-t. Akkor megtudtam, hogy az apám egy zseni. Megértettem, hogy a mama miként szeretett bele a film megtekintése után úgy, hogy még azt sem tudta, ki csoda Roberto Rossellini és hogyan néz ki.”

Isabella színésznői pályafutása azzal a filmmel kezdődött, amelyben a mama játszotta a főszerepet, s Liza Minelli az egyik epizódot. Liza apja, Vincente Minelli rendezte és Ingrid Rossellini, Isabella ikernővére volt a sminkes. A film, az *Idő kérdése*, csúfosan megbukott. Mindenkit lerántott a kritika, kivéve azt a fiatal apacát, akit Isabella játszott.

Az ezt követő években mégis inkább zszurnalisztikával foglalkozott: tévériportokat készített híres emberekkel, az olasz televízió számára – Amerikában. Nyelveket tanított egy New York-i középiskolában. A maga lábára állva bizonyította be, hogy ő is „valaki”, nemcsak híres ösök utóda.

Egyik riportja hozta össze Martin Scorsesevel. Szereltem, majd házasság lett belőle. A világhírű filmrendező azonban, éppúgy, mint egykor a papa, nem engedte filmezni feleségét. Isabella azonban bejárta a forgatásokra és a vágóterembe. Csendben volt, nem szólt egy szót sem, csak éppen tanult a szakmát.

Amikor házassága felbom-

LANCÔME
PARIS

lott, gyorsan férjhez ment, és szült egy kisleányt a nála fiatalabb, kezdő színész-rendező Wiedermannnak. A kislány a drámai Elektra nevet viseli, s immáron 8 éves.

David Lynch egy étteremben látta meg Isabellát, és „Maga akár Ingrid Bergman lánya is lehetne” felkiáltással üdvözölte. A véletlen találkozából született meg Isabella Rossellini ez idáig legsikeresebb filmje, a Kék bársony (Blue Velvet). A kocka, ahogy mondani szokás, el volt vetve. Isabella megtalálta hivatását. Majd újabb válás, ezúttal David Lynchért...

Amikor megkérdezték, me-

lyik alakítását tartja legtovábbra, így válaszolt:

„Természetesen a Kék bársony Dorothy-ját. Nagyszerű volt dolgozni a filmben, mert minden nyomasztó és kereses jelenete ellenére a felvételek nagyon oldott és jó légkörben készültek. A másik kedvencem Az unokatestvérek (Cousins), melyben kellemes volt jószívű, jóindulatú teremtest játszani, mert a tisztaság volt fő jellemvonása szerepemnek.”

S ki hinné, hogy a David Lynch rendezte Veszett a világ (Wild at Heart) című film megszületése valójában neki köszönhető?

„Valamikor nyáron Massachusetts táján dolgoztunk – mesélte, – amikor egy könyvkereskedésben megláttam Frida Kahlo könyvét. A második keresztem svéd nagymamám után Frida, így hát azonnal felfigyel-

tem a szerzőre. Otthon felhívtam David figyelmét a könyvre és a festőnőre, milyen izgalmas a megjelenése. Oly vad és veszedelmes, de emellett határozott arca volt, mint aki már sok mindent tapasztalt az életben. Így lett belőle film.”

Isabella már 28 éves volt, amikor egyenesen a Vogue magazin címlapjáról szerződött a Lancome kozmetikai cég, fantasztikus gázsival. Ma évi négymillió dollárt kap azért, hogy bemutatja a Lancome emblémát viselő koz-

metikai és divaticikkeket. Mind ezt több mint egy évtizede, változatlan népszerűséggel és sikerrel.

Arra a kérdésre, mit tart életében a legfontosabbnak, legutóbb így válaszolt:

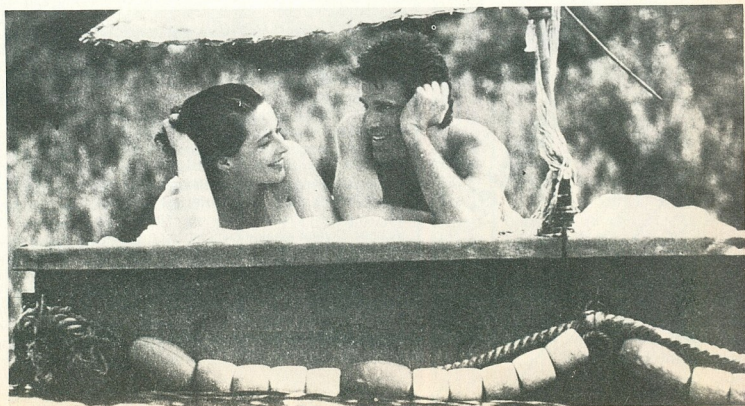
„Elsősorban a kislányomat, a családomat, a munkámat. A szüleim eleven emlékét, s azt, hogy szabadon sétálhatok az utcákon, nem kell állandóan és napról napra a megélhetésért dolgoznom.”

Időközben azonban véget ért kapcsolata David Lynchcsel is. S míg Isabella új utakat keres, a hódolók és a kollégák nem tudják elfeledni, kinek is a lánya valójában. Omar Sharif például így vélekedik:

„Ha ránézek, érzem azt a melegséget, amit az édesanyjából hozott magával.

Nem csupán őt látom, hanem az emlékeimet és ábrándjaimat is – a mamájától.”

Tatár Eszter

HAJRÁ, MAGYAROK!

Ez a címe a Televideo Kiadó egyik legújabb kazettájának, mely a magyar sport sikeres éveinek nagy pillanatait eleveníti fel. A visszaemlékezések idezik az ötvenes évek sikereséiről az Aranycsapattól Iharos Sándor, Rózsavölgyi Sándor világhírű futóig. A videóviszsaemlékezéseken megszólal többek között Papp László, Gyarmati Dezső, Kárpáti Rudolf, Hidegkuti Nándor, Székely Éva, a mai nagyságok közül pedig Fábiani László. A sportriporterek közül Zsuzsi György, Borbély Pál és Zsolt Róbert idézi fel a dicső múltat.

Vigyázat, mélyföld! Kern András és Udvaros Dorottya szereplésével egy nemzedék életérzései őrznek fel e több mint egyóráos összeállításban. Esterházy Péter, Spiró György, Vámos Miklós, Kornis Mihály, Sándor György és Veres István képviseli írásával a fiatal írókat, egy nemzedék különvéleményüket hangoztassák a nyolcvanas évek végi Magyarországon. (A film 1989-ben díjnyertes volt a veszprémi tv-fesztiválon.)

Három színes szinkronizált

amerikai rajzfilmet ajánl a kiadó a *Gombóc és Rozsdás* című kazettáján, míg a *Robotix* másfél órással, szintén amerikai rajzfilm, mely szerezetlenül járt földi úrhajósok kalandjait meséli el. A *Jem* ugyancsak önálló, egész estét betöltő rajzfilm Amerikából: a történet Jerry körül bonyolódik, aki egy hanglemezkiadó tulajdonosa lett, ám nem egyedül...

Olykor megesk, hogy gyermekkorunk emlékei kísértének, s úgy véljük, egy-egy pillanat már korábban megtörtént velünk. Csupán emlékeztünk játéka ez vagy sorunk furcsa ismétlődése? Erre a kérdésre keresi a választ a Televideo francia filmje. A *Tilos szoba*.

A *XX. századi izmusok* 140 perces értékes videó lehet a diákok és a művészet iránt érdeklődők számára, mely képek kalauz századunk nagyobb képzőművészeti irányzatairól. (A rendező Zsigmond Dezső és Kútvolgyi Katalin.)

A *Képes haza-járás* három órában kíséri el a nézőt Magyarországon növény- és állatvilágába. mutatja be az ország geológiáját, telepü-

HAJRÁ, MAGYAROK!

lésfajtáját, régészeti ritkaságait, régi templomait, kastélyait, s megismeret az itt élő népek történetével. A Hármas csatorna című televíziós műsorban részletekben már látott alkotást Bakos Katalin rendezte.

Belépés 18 éven aluliaknak!

Jönnek a különleges tékák?

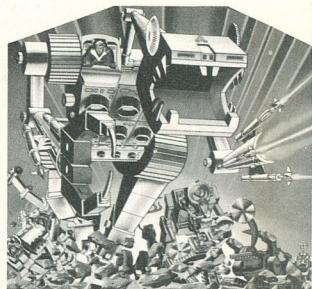
Lehet, hogy a speciális videotékáké a jövő? Igaz, akadnak már nálunk is olyan kölcsönzők, ahol a kazettát mellett az üzletlajdonos virágok, élelmiszert is árúsít, ezeknek azonban még közvetett kapcsolata sincs a filmmel, a videóval. A Fotifon cég gazdájá, jelenleg három videotéka irányítója, Hegedüs László azonban olyan kölcsönzők nyitását tőri a fejét, amelyek egyedi kínálatú bővítenék a hagyományos kölcsönzők szolgáltatásait. Ötleit e hasábkon azért is osztja meg az olvasókkal és így egyben

leendő (?) vállalkozótársaisal, hisz új partnerek segítségével esetleg hamarabb válhason valóra álma, saját és a videobarátok együttes öröme.

– Hasznos lenne nyitni egy úgynevezett NO-CO videókölcsönzőt, ahol az érdeklődők hozzájuthatnának a NO COMMERCIAL, azaz a nem tömegek által nézett értékes alkotásokhoz, művészfilmekhez – javasolja Hegedüs László.

– A MOKEP-nek számos ilyen filmje van videón, meg is jelentették ezek listáját NO-CO katalógusukban. Úgy gondolom, fellelhető Magyarországon olyan filmkészlet, amellyel egy ilyen kölcsönzőt fel lehetne tölteni, s meggyőződésem, hogy van idehaza is egy olyan réteg, amely nem teszi be a lábát videotékákba, mert szerintük ott csak akció-, horror- vagy szexfilm lehet kölcsönözni. Ám az általam elképzelt filmes-videós szűkeletben nemcsak értékes filmekhez lehetne hozzájutni, Fellini-, Bergmann-, Zeffirelli-sorozatokhoz, hanem a filmkészítés kellékeit is meg lehetne itt vásárolni. Például a rendezők, az operatőrök által viselt speciális mellényeket vagy rendezői székkeket. Mondjuk, árusíthatnánk annak a rendezői széknek a mását, amelyben Coppola ült a keresztapa forgatásakor. Divatot lehetne csinálni itthon is a film világból! Így ha a magyar és a művészfilmek kölcsönzéséből nem is lehetne meggazdagodni, a hiányt pótolni lehetne a filmes kellekkel eladásból.

A tékavezető másik életre való elképzélése egy videó-játékbolt nyitása. Belépés 18 éven aluliaknak – állhatna a bejárat fölött a felirat. A

kölcsönzőnek azok lehetnének a klubtagjai, akik diákigazolvánnyal rendelkeznek. A polcon ott sorakoznának az iskolai kötelező olvasmányok és azok megfilmesített változatai, valamint rajzfilmek, mesefilmek minden mennyiségben. De nem ám önmagukban, hanem mellettük állnának a hősök játékgigura formában is: a transzformerek, az új sztár, G. I. Joe, He-Man vagy a tini nindzsa teknőcök, melyeket a kölcsönzőt vagy megvásárolt videókkal együtt szintén árusítani lehetne.

Éltre való ötletek, melyeket Hegedüs László szeretne új társakkal már jövőre megvalósítani.

100 forintot ér
ez a szelvény,
amennyiben Ön 1991. október 31-ig
(Budapest VII., Erzsébet Krt. 30.)
Televideo markkájában
müsoros kazettát vásárol a Televideo markkájában
(Kazettánként csak egy szelvényt használható fel.)

TELEVIDEO

A FANTÁZIAFILMEK TÖRTÉNETE II.

A sci-fiből, szürrealista alkotásokból, vallásos témájú filmekből, mesefilmekből és horrorból összegyűrt „fantázia-műfaj” neves elődökre tekinthet vissza, melyek utódai a nyolcvanas évek nagy kasszasikerű alkotásai a Conantól Indiana Jonesig.

A GERMÁN HŐSÖKTŐL ÓZIG

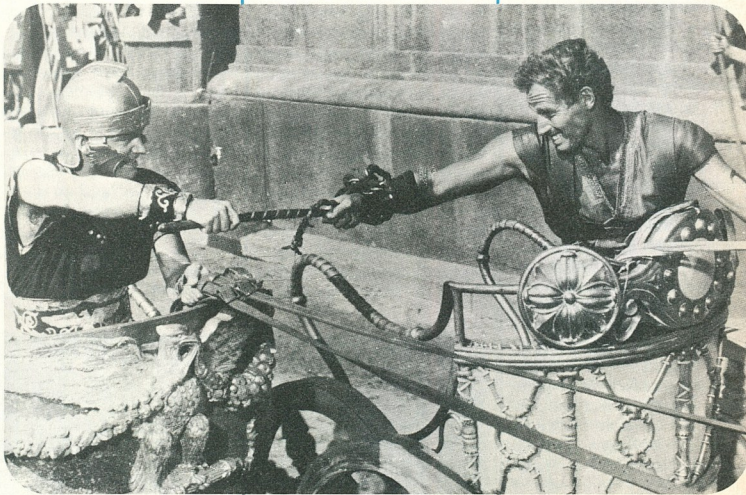
A korai fantasy-filmek készítésében elsősorban a németek jeleskedtek. Ez talán nem is olyan nagy meglepetés, lévén, hogy a fantasztikus filmek műfaja valójában Németországban bontakozott ki, amely ideális táptalajnak bizonyult számára mind lélektani (vesztett háború, kiábrándultság, menekülés a valóságtól stb.), mind technikai okok felől elemezve (korszerű filmgyárak, stúdiók, nagyszerű szakemberek stb.) a filmkészítést. A korszak kiemelkedő produktuma, „a legendás hőstettek himnusza, s egyben a revansvágyak és a közeli győzelmek záloga” (Georges Sadoul), *A Nibelungok* (Die Nibelungen, 1923–24 D), mely a bámulatos kifejező érzékkel megáldott Fritz Lang monumentális fantasztikum. „A germán hős, odalán legendás hír kardjával, büszke tartással lovagol végig a Böcklin-képeket utánzó tájakon, s legyőzi a gnómok

borzalmas külsejű dúsgazdag királyát.” A másik sztárfilm Friedrich W. Murnau *Fauszta* (1926), amely rögvést a fantasztikum kellős közepébe vág – a nyitó felirat szövege szerint ugyanis vad, gomolygó sötét fellegek zúdulnak ki a pokol kapuján. Amikor azután a néző meglátja a vad, gomolygó sötét fellegek kizúdulását a pokol kapuján, vagy kimenekül a mozi-

nek bizonyult, lévén az ember – néhány korábbi visszhang nélküli próbálkozástól eltekintve – először találta magát szembe az ösvilág állatóriásával. Jó egy évtizeddel később, a '30-as évek végén újabb kedves szereplőkkel gyarapodott a fantasy tábora. A kis Dorothy (Judy Garland), a Madárjlesztő, a Bádögember és a Gyáva oroszlán vágott neki a

FANTÁZIA VAGY HAZUGSÁG?

A '40-es évek lanyhuló kínálatában azután újra felbukkannak a hazudós báró történetei (Münchhausen, 1943 D). A Münchhausen báró által előadott égbekiáltó hazugságok már korábban is megihlették a filmeseket, ám ez a német vál-

A tizenegyszeres Oscar-díjas Ben Hur

ből, vagy (s ez a jobbik eset) ott marad, s leckét vesz a filmkészítés legmagasabb fokán előadott fantasztikus bravúrok szédítő erejű kompozícióiból. Miközben a németek a balga önimádat látványcsapdájába estek, Amerikában ekkor indul útnak Challenger professzor és kicsiny csapata, hogy megtalálja *Az elveszett világot* (The Lost Word, 1926). A film megint csak mérföldkö-

sárga útnak, hogy eljusson a Smaragdvárosba, s találkozjon a nagy varázslóval, *Óz, a csodák csodájával* (The Wizard of Oz, 1939). Csatlakozott hozzájuk *A bagdadi tolvaj* is, ez a Kelet bámulatos mesevilágát, fantasztikus varázsát, hangulatát remekül visszaadó celluloidfantasy, Sabu lélegzetelátlító kalandjaival a középpontban.

tozat minden addigit fölülmúlt, hiszen apait-anyait beleadtak, mert bevallottan a nemzeti szocializmus uralomra jutása 10. évfordulójának méltó megünneplésére készült. *A szépség és a szörnyeteg* (La belle et la bête, 1946 F) régi történetének feldolgozását természetesen nem ilyen szempontok vezették. Egy klasszikus tündérmese elevenedett meg Jean Cocteau átiratában, a

magyazzer Jean Marais-val és Josette Day-jel a főszerepben. (Az új tv-változatot nagy sikerrel vetítik világszerte, a belőle készült regény magyarul is megjelent.) A hidegháborús időszak azonban nem kedvezett a tündérmeséknek. Az emberek a világról és a berlini falat figyelték, mint a sorsukra leginkább befolyással bíró tényezőt. A külső tétől érkező szörnyek és a szovjet kémek felkutatása és megsemmisítése túl sok energiát emésztett föl, a fantasyra már nem futotta filmek erejéből.

Herkules minden mennyiségben

Az '50-es évek második felében végre aztán megmozdult az állóvíz. Az előzmény, az amerikai történelmi, vallásos áhíttalattal teli superprodukciónak hatalmas sikere volt, lásd A tizparancsolat (The Ten Commandments, 1956), Ben-Hur (1959) stb. Ezt megfogalva sorozatban kezdték el készíteni a római kori vagy bibliai témájú filmeket, amelyek egy részét Olaszországban, az eredeti helyszíneken vették fel. Ma már nem tudni, melyik olasz film fejből pattant ki az isteni szikra, de tény, hogy felgyújtotta képzeletüket: ezt ők is meg tudják csinálni – olcsóbban. Így kezdődött meg a mitológiai hősök aprópénzre váltása, melynek keretében az összes ismert és ismeretlen figuráról (például Herkules, Maciste, Ursus, Jason, Odüsszeusz és még sorolhatnánk tovább) filmek tucajtait forgatták. (Csak Herkules-film 26 készült 8 év alatt.) Voltak, akik egyszerűen lefitymálták ezeket a filmeket (néhányeket teljes joggal), de akadtak, akik veszélyes irányzatra gyanakodtak, mondván, hogy a közönség az erős férfiak, hősök, tulajdonképpen az irracionális s ezért veszedelmes mítoszok felé fordul. „A jelenség azt mutatja, hogy visszatérőben vagyunk a személyiség, a szuperhős értékeléséhez” – mondta Vittorio Spinazzola, aki először foglalkozott kritikai szempontból a Herkules-jelenséggel. (Munkájának címe: Herkules a filmvászon meghódítására indul, 1963) „De ez nem azt jelenti, hogy negatív folyamatról van szó. Nem értek egyet azzal, aki szerint a

hőskultusz egyenlő a fasiz-mussal.”

Mi történt egymillió évvel ezelőtt?

Ez a Herkules-örület, vagyis az olasz (ál)történelmi filmek diadalmenete 1964-ig tartott. Akkor azután, úgy alkonyattájt, esernyőjét „megfogalva” a keleti szél hátán megérkezett a Cseresznye-fa utcába az új dadus, a csudálatos Mary, s ettől kezdve minden megváltozott a Banks-házban. A közönség apraja-nagyja meg elalélt az elbűvölő Travers-könyv elbűvölő Disney-feldolgozásán, az elbűvölő Julie Andrews játéka láttán. Míközben a gyermekvilág hétköznapjai a tündérmesék varázslatával ötvözödtek a *Mary Poppins*ban,

Excalibur, mondai kaland-alapfilm

addig Ray Harryhausen jövőből egymillió évet „repülhetünk” vissza az időszámítás kezdete előtti korba (One Million Years B. C., 1966 GB). A nagy Ray szuperteljesítménye, az özőnívű előtti ősalatok valóságú életre keltése, párvadalaik megtervezése, a mozgásuk, harcuk koreográfiájának kidolgozása s megvalósítása a fantáziafilmek történetének legszebb pillanatai közé tartoznak. Itt kapott helyet Szindbád is, az Ezeregyéjszaka meséinek kalandos utazója, akivel ugyancsak Harryhausen között egy életere szóló

barátságot. (1957–77 között 3 Szindbád-filmet készített, valamennyi a műfajt lehet elvontabb, magasabb szinten is üzni, példa rá Jean-Luc Goddard szívődlegesítő moziinfernoja, a vájtszemű kritikusok olvadásponjtját (t.i. a gyönyörtől) próbára tevő *Weekend* (1967 F-I), valamint a méltán a legjobbak közé rangsorolt Fellinimű, a *Satyricon* (1968 I-F-D).

A heroikus rém-, kaland-, mesefilmek évtizedei

A '70-es évek kezdetére is a fajsúlyosabb darabok nyomták rá bélyegüket, kezdve az öreg mester, Luis Bunuel szürrea-

Spielberg fantáziája: Az elvesztett frigyláda fosztogatói

Menekülés a hamis megváltásba?

„Herkules mint posztmodern hős?” – kérdezi Sergio Corbucci, az egyik legkelendőbb olasz rendező. – „Ez a szociológusok dolga” – adja meg rá rögtön a feleletet. – „Szerintem azért jött divatba, mert a fiatalok erősek, nagyok és egészségesek akarnak lenni.”

„Amióta a szuperhősök végzetes és fasisztoid formát öltöttek (Conan), tárgyalanná vált a racionális felvilágosítás és a preracionális mítoszok közötti dialektikus kapcsolatot boncolgató kérdés is – vallják a kritikusok. A rajongók egyszerűen a visszafelé irányuló menekülés világát akarják átültetni a valóságba. A „Kard és boszorkányság”-híveket tömörítő számos klub klánnak nevezi magát, s közöttük hierarchikus rend uralodik. „A társadalomról szőtt ál-muk egyértelműen antideмократikus.” Hogy mit jelent ez konkrétan? „Minden nagyszerűen hangzó, organizált, arkádkus, faunszerű fantáziaszűlemény nem más, mint hamis megváltást hirdető tiráda, menekülés az elől, amit a valóság könyörtelenül megkövetel. Az élet mint kozmikus jelenség megéneklése egyike azoknak az utaknak, amelyek kikerülnek a kemény tényserűségeket. Az Exalibur – az erőletett művészi igénye ellenére – sem más, mint a menekülő lélek agyoncifrázott templomtánca. A misztikusnak süttető elragadtatás célja, hogy elvonja az embert a társadalmi konfliktusoktól, s az ily módon átadja magát a preracionális mítoszok gyönyörűségének.”

Ez van, kérem szépen! S a legérdekesebb az egészben, hogy a Die Welwochéból idézett cikk szerzőjének tökéletesen igaza van! Mert az *Excalibur*nak, Conannek, Herkulesnek, a Sárkányölőnek, Oznak és Indiana Jonesnak meg a többi fantasztikus kalandhősnek éppen az a célja, hogy elvonja az embert a (hétköznapi) társadalmi konfliktusoktól, hogy az ily módon átadja magát a fantázia birodalmában való kalandozás gyönyörűségének. Mert a fantasy mindezekelőtt elbűvölő, szórakoztatni s – nagyzoljunk? – időnként elgondolkodtatni akar!

Szilágyi G. Gábor

video 39

Mary Poppins a tündéri tündérése

pet Movie, 1979). A sort a hűsvér figurává, mondhatni Robin Williamsszé vedlett rajzfilmfigurává, *Popeye* (1980) zárta.

A következő évtized a fantasy addig még sohasem látott méretű előretörését hozta. Szinte valamennyi ágában alapfilmet születtek: lásd *A titánok harca* (Clash of the Titans, 1981 GB, mitológikus színezetű kalandfilm), a *Sárkányölő* (Dragonslayer, 1981, rémmese), az *Excalibur* (1981 EIRE, mondai kalandfilm), *A tűz háborúja* (Quest for Fire, 1981 F-CDN, őskori fantázia), *Az elveszett frigyláda fosztogatói* (Raiders of the Lost Ark, 1981, fan-

Őskori kaland: A tűz háborúja

lista látomásától, *A burzsoázia diszkrét bájától* (Le charme discret de la bourgeoisie, 1972 F) Kurt Vonnegut tudatosan mítoszromboló, izzig-vérig anti-regényének – *Az ötös számú vágóhíd* (Slaughterhouse Five) – izzig-vérig profi filmes feldolgozásáig (1972). Ekkortájt kezdte meg Peter Weir színre lépésével az ausztrál fantasztikus film is a hosszú menetelését, hogy azután az évtized végére rászabadítsa *Őrült* (Mad) Maxot (1979) a világra, s meghatározó irányzattá nője ki magát. És akkor még nem is beszéltünk az angolok két nagyágyújáról, az alpári humorral és elementáris östehetőséggel megáldott Monthly Python csapatról és a televízióból a mozi meghódítására induló *Muppet Show*ról (The Mup-

B.B.

A kihívás

A csábító tincsekből göndörített konty, a túsarak, mely fölkelte a vágyat, a formákat érvényre juttató dekoltázs, mely a vállakat szabadon hagyja.

Meg a csupaszz villanások, az életerőtől duzzadó alsó és felső idomok látványa.

Brigitte Bardot ártatlan ajakbiggyesztése olyan robbanást okozott az '50-es években, mint egy ajándékcsomagba rejtett bomba.

Ma, majd kétféle évtizeddel a visszavonulása után Brigitte mit sem veszített a vonzerejéből és a jó alakjából, bár azért rajta sem múlt el az idő nyomtalanul, s a világhíres 48 centis dereka is vastagodott valamiképp azóta.

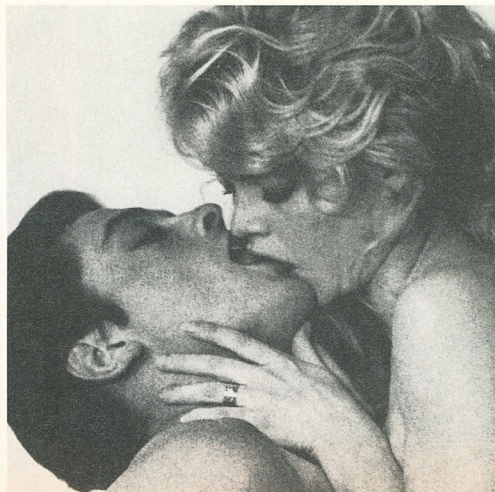
Az egykori szexszimbólum, Franciaország egyik legkelendőbb exportcikke, a derék felesége rémképe és házastársuk víziója – ahogyan Roger Vadim fogalmazta találoán: „A házasemberek képtelen vágya” – még ma is rendkívül népszerű, bár az állatok védelmében kifejtett tevékenysége nem mindenben kellett osztatlan egyetértést. „A hírveve inkább szociológiai jelenség – állítja Françoise Maupin – és nem a filmkritikának köszönhető.” A színészi játkáról sohasem készültek hosszas elemzések, annak ellenére, hogy nem egy tisztességes alakítást nyújtott a legjobb francia rendezők irányítása mellett. Az embereket, különösen az újságírókat, mindig is elsősorban a magánélete, a róla szóló pletykák izgatták. „Rendeteg hazugságot mondtak el rólam” – állítja Bardot, s valahol igaz is van. Ne szaporítsuk tehát a szószátyárok népes táborát, hanem próbáljunk meg reális képet festeni „a papa mozijának” egyik meghatározó egyéniségéről, aki a film és a videó révén örökre fiatal marad.

Brigitte Bardot egy felsőosz-

tálybeli párizsi családban született 1934. szeptember 28-án, 14 évesen, modellként kezdte pályafutását a mama szépségszalonjában, kamatoztatva a balettszínházban szerzett tudását. Ma már nemigen tudni, hogy csipőringató tehetsége miatt vagy anyja kapcsolatai révén, de egyre keresettebb név lett a szakmában, sőt egy évre rá az ELLE magazin közölte róla az első címlapfotót. Ekkor ragadt rajta a B.B. rövidítés. (A szigorú apa mi-

naivája

att nem írták ki a teljes nevét.) Még mindig alig 18 éves, amikor leforgatta az első filmjét (A normandiai odú/Le trou normand), majd férjhez ment Roger Vadim filmrendezőhöz. Korai filmjei közül az első angol mozija, az Or-

vos a tengeren (Doctor at Sea, 1955) emelkedik ki, ez is elsősorban azért a jelenetért, melyben bájját a zuhanyozófűgőny (sem) takarja. A Warner Bros. cég vezetői talán még emögé is beláttak, egy hét évre szóló szerződést kínáltak neki, amit

ni, amikor színészi teljesítményének legjavát nyújtotta olyan filmekben, mint *Az igazság* (1961), az életének kálváriájáról szóló *Magánélet* (1968) vagy a *Viva, Maria* (1965), amely talán a legjobb filmje lett.

Ellenfeleit mindez persze nem zavarta. Az újságírókat és a fotósokat végekképp nem érdekelte. Azaz, nagyon is minden, ami kapcsolatban volt vele. Bardot haragszik rájuk, szerinte ők voltak azok, akik szinte végighajszolták őt az '50-es és '60-as években. „En azután megértem, mit jelent üzött vadnak lenni – engem ugyanis így kezeltek” – mondta egy interjújában. „Ami velem történt, az szinte ember-telen volt, állandóan a nyomomban voltak a nemzetközi sajtó képviselői.” A sajtót vádolta második házasságának a felbomlásáért, sőt az általuk szinte kiprovokált öngyilkosság kísérletéért.

A '60-as évek második felében azután egy újfajta Bardot tűnt föl a színen. Combig erős csizmával, bőr miniszoknyával és széles bőrvélvel felszerelve a sztár tüzesen meglovagolta a Harley-Davidsonját. A közszemérem prédációját dobva B.B. a le nem igázott szexualitás(á)nak a jelképe, egy érett gyümölcs, mely kora közmoralját tökéletesen lerombolta. Nagyszájú, tehát provokátor, aki zavart kelt az öltözködésével, a viselkedésével, a túl illedelmes arcátlan-ságával. Ez a Bardot más, mint a korábbi. Másfél évizedt kellett ahhoz, hogy a természetes ártatlanságot főiváltas a tudatos szerepvállalás, önmagá masszának egyik felváltása. Közben elkövette élete talán legnagyobb tévedését, férjhez ment Günther Sachs iparmágnáshoz, a playboyok királyához. Mág sem igazán érthető, hogyan bír ki egymás mellett ez a két eltérő jellem három évet. A látszat ellenére ugyanis Bardot visszahúzódó, a körülményekhez képest nyugodt magánéletet él a St. Tropez-i vil-

lájában. A környéke még az „...Isten megteremtette...” alatt szeretett bele, s azóta is hűségesen kitart mellette.

Botrányainak és sikereinek csúcson, a '70-es évek elején B.B. ártatlanul visszavonult. Hattýúdaijai közül a legemlékezetesebb a Don Juan 1973 (1973), amelyet a régi társ, Vadim rendezett, s melyben egy biszexuális csábító szerepét alakította. A Jane Birkinnel készült montázsok java része különösen bevéssődött az emlékezetekbe. Érdemes elgondolkodni visszavonulásán okán. A '60-as évek vége, '70-es évek eleje a szexu-

azonban nem fogadott el. Helyette elkészítette a férjével az „Isten megteremtette a nőt (et Dieu créa la femme, 1956).

A film kasszasiker lett, s egyben egy olyan sztár születésének a pillanata, akik két év-tizeden keresztül csak szexis cicababaként vagy a szex istennőjeként emlegettek. Ellentétben az amerikai pin-up görökkel, a vetítővászon hollywoodi vampjával vagy a puritán Alpokon túli cseppet sem puritán női csábítókkal, Bardot-ból elképesztő természetesség, közvetlenség és ártatlanság sugárzik. Ő a kiváns naivája!

Vadim megteremtette Bardot-t, Bardot pedig iskolát teremtett. A szülők nyílt rosszállása ellenére B.B. stílusa megfertőzte a tinédzsereket. A fiatal lányok úgy öltöztek, úgy fésültek a hajukat, mint Bardot, s melyikük ne álmódott volna arról, hogy olyan karcsú alakja legyen, mint neki, a kockás ruháról s a fejtetőre tűzött kontyáról már nem is beszélve. „Most már zavar, hogy olyan rosszul játszottam” – mondta Bardot korai filmjeiről. „A kezdet kezdetén nagyon sokat szenvedtem, tényleg úgy kezelt mindenki, mintha én a semminél is kevesebb lennék.” Tényleg így volt, filmjével még a Vatikánt is megbotránkozta, amely a Gonosz megtestesülését, a férfi megkísértőjét látta benne.

A falrengető sikert és a botránys fogatadást követően azonban szétváltak útjaik. 1959 – egy új házasság (Jacques Charrier-rel), s egy újabb világsiker, ezúttal egy merőben szokatlan alakítással. A *Babette háborúba megy* című, a második világháborúban játszódó antifasiszta vigjáték hőssé való prostituáltja megmutatta, komédiázni is tud, ha kell. Rosszakaró, bosszúálló irigyei alattomosan replikáztak, hogy rossz színésznő. Kissé neveséges volt ezt olyankor halla-

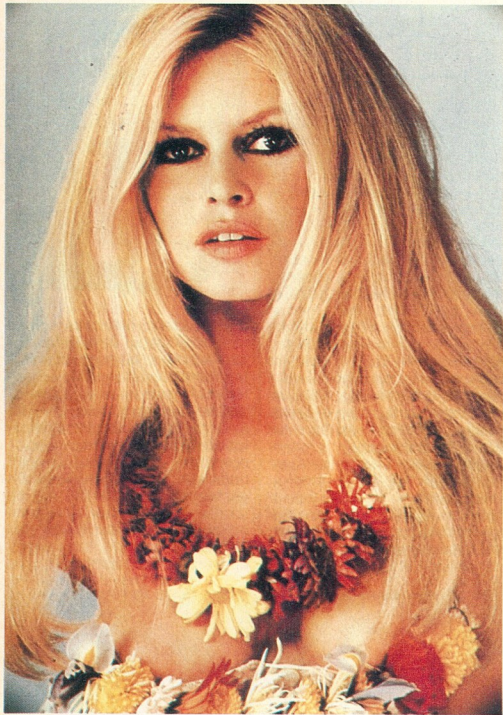

ális forradalom időszaka volt a nyugati világban. Az addig csak jelzésekkel, a női test bájjainak felvillantásával dolgozó erotikus filmeket egyszerűen elsöpörte a szabad szerelem, a szex nyílt színi ábrázolása. Bardot, aki egy korosztály szexszimbóluma volt, egy röpké pillanat alatt túlhaladottá vált, elvesztette újdonságát, egyedi varázsát. B.B. nagy-szerűen ráértett erre, s időben otthagya a pályát, mielőtt el hagyta volna ott őt. Nem akart egy lenni a sok közül!

Visszavonulását követően egyetlen törekvése az állatok védelme lett. 1976-ban létrehozta az Állatvédő Egyesületét, amely a veszélyeztetett állatfajok megmentését tűzte ki célul maga elé. „Most már tudom, hogy az a valódi (ti. a filmvilág szexbombája) nem voltam igazán én” – mondta erről. „Mióta célja van az életnek, egészen másképp érzem magam... (de) nem volt értelmesen a hírnév utáni hajszám, ha ezt egy jó cél érdekében felhasználhatom.”

B. B. az állatvédelmi tevékenységét leszámítva gyakorlatilag eltűnt a világ elől. Magas kőfállal körülvett villájába csak ritkán jutnak be a még mindig kíváncsi fotósok és újságírók. Ritka nyilatkozataiban már nyomra sincs a múltbéli konformista

fiatal lánynak. „Gyűlölöm az emberiséget. Egyre kevesebb a normális ember, teljes a dekadencia. A szépség keresése helyett az emberek a visszatérítőt keresik: a piros haját, a laborotvált fejeket...” (Le Figaro, 1986) Ez sokak szemében provokatív szentbeszédnek tűnik egy olyan híresség részéről, aki az avantgardista stílusával maga is hozzájárult a tűz felszításához. Am e fordulat ellenére Bardot mindig is Bardot lesz, az erőitől duzzadó külön, aki mindig csak önmaga tud lenni, számítás és szemérmelenség nélkül. Egy csodálója mondta róla, aki talán megértette lényegét: „Ennek a fiatal teremtesnek értékes egyszerűsége van.” A csodálóját Charles de Gaulle-nak hívták.

Magyarországon bemutatott filmjei:

A nagy hadgyakorlat (Les grandes manoeuvres, 1955) r: René Clair
Babette háborúba megy (Babette s'en va-t-en guerre, 1959) r: Christian-Jacque

Az igazság (La verité, 1960) r: Henri-Georges Clouzot

Magánélet (Vie privée, 1961 F-I) r: Louis Malle

Viva Maria (1965 F-I) r: Louis Malle

Himnem-nőnem (Mascullin-féminin, 1965) r: Jean Luc Godard (Filmműzeum)

Shalako (1968 GB-E) r: Edward Dmytryk (TV)

A medve és a baba (L'ours et la poupée, 1969) r: Michel Deville

Olajkeresők (Les Petroleuses, 1971) r: Christian-Jacque

**Speciálisan kialakított
márkaszervizeinkben
JVC, Siemens,
Goldstar, Samsung, Fisher
és még sok más típusú
szórakoztató
elektronikai termék
javítását vállaljuk.**

**Hangátalakítás,
áthangolás
a legkorszerűbb
technológiával.**

ELSZÖV
ELEKTROMOS SZÖVETKEZET
Budapest

Bp. VII., Király u. 19.

Tel.: 1225-252

Bp. X., Pongrácz u. 9.

Tel.: 1575-634

Színes, szinkronizált
amerikai krimi, 1991.

SHAKMA

Qest Entertainment

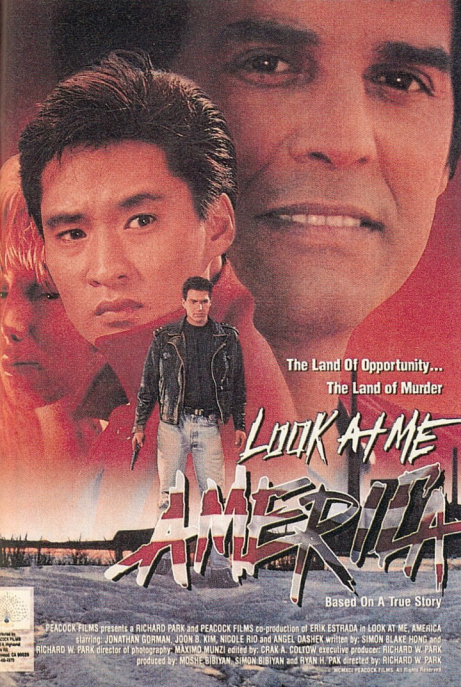

Nézz rám, Amerika

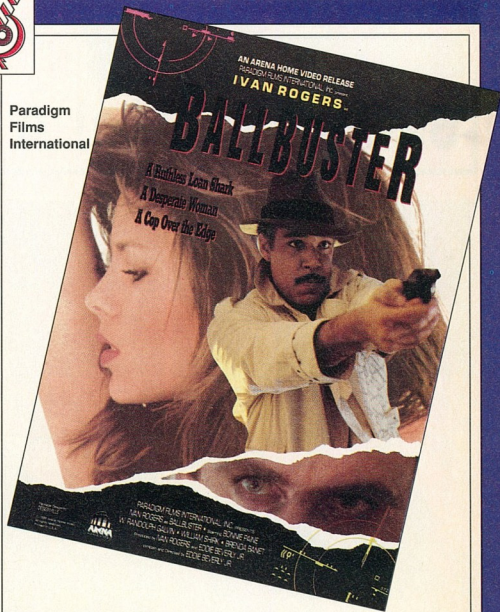
Színes, szinkronizált amerikai film, 1991.

Peacock Films

ERIK ESTRADA

Paradigm
Films
International

Könyörtelen

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm, 1989.

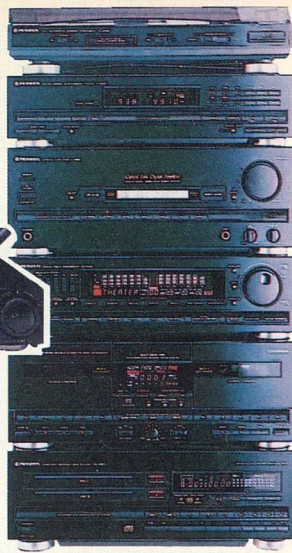
A VIDEORENT KFT. címe: 1043 Budapest IV., Tavasz u. 4.
Tel.: 169-6040. Nyitvatartás 9-től 16 óráig.
Üzlet: VIDEO NIVÓ 1081 Budapest, Köztársaság tér 10.
Telefon: 113-9837

Videoberekendezések
javítása,
áthangolása,
színes televíziók
áthangolása,
valamint
HI-FI berendezések
áthangolása
és javítása,

VIII., József krt. 38.
Tel.: 1141-216

Nyugati
készülékek
szervize.
Videó-,
és HI-FI
berendezések
javítása,
áthangolása.

VI. Teréz krt. 94.
Tel.: 1311-129

Hazai és külföldi garanciális és készpénzes
fekete-fehér és színes televíziók,
videomagnetofonok javítása, műholdvevők
és posta; AM-mikro rendszerek telepítése.

XV. Frankovics M. u. 57-63. Tel.: 1635-225

RÁVISZ

Semmi kétség! A RÁVISZ a segítség!

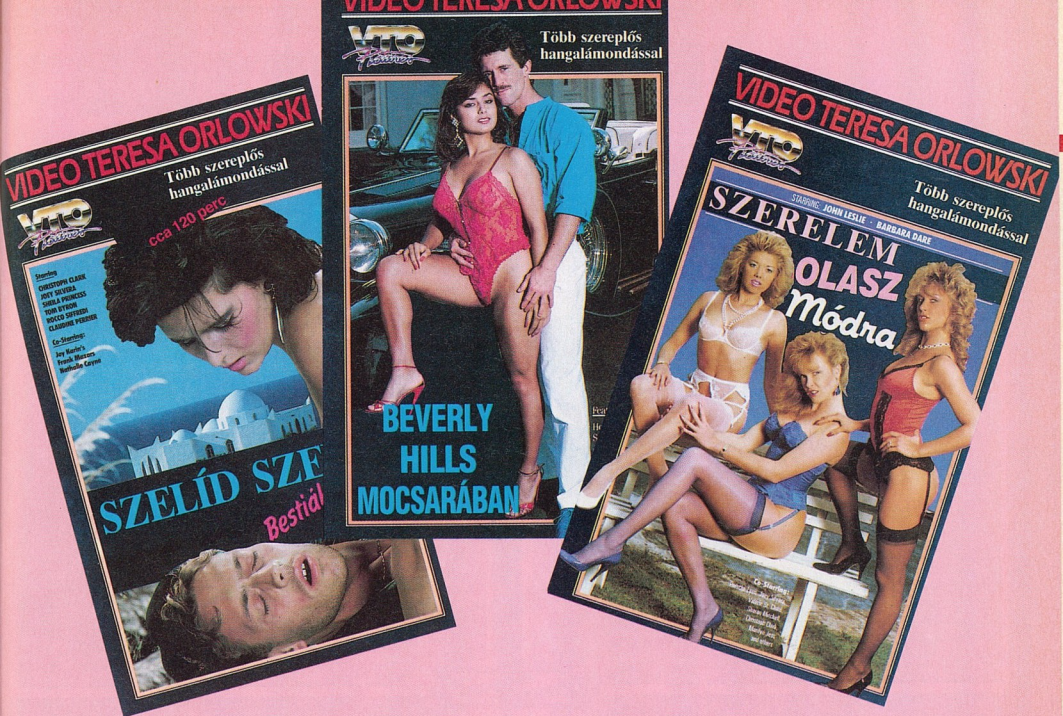

MAGNEW®

MANUFACTURING & TRADING Co., Ltd.
H-1103 Budapest, Gyömrői út 60-62.
Telefon: 1574888, Tel./Fax: 1470371

ÖRÖK HŰSÉGET ÍGÉRÜNK

A MAGNEW a VHS kazetták
új generációját kínálja Önnek.

VIDEO TERESA ORŁOWSKI

CÉG KIZÁRÓLAGOS MAGYARORSZÁGI FORGALMAZÓJA
ajánlja az alábbi szinkronizált vagy feliratos filmeket:

1. Táncoló angyalok	15. Tiltott vágy	26. Beverly Hills
2. Mr. Milliard	16. Bűn és álmom	mocsarában
3. Erotikus mulató	a szép Desirée	27. Botrány
4. Orgia Berlinben	17. Duzzadó izmok	a szexklubban
5. Van, aki forrón szereti	18. Brazíliai csábítások	28. Francia gyűjtemény
6. Olajpankráció	19. Desirée,	29. Lady Domina
7. Fogyó boxing	a szerelmem bajnoka	30. Foxy Lady Nr. 1.
8. Érett gyümölcsök	20. Rossznak születni	31. Desirée és társai
9. Cicciolina Nr. 1.	21. Marilyn I.	32. Szerelmem olasz módra
10. Vörös telefon	22. Marilyn II.	33. Római kaland
11. Szerelmem születtek I.	23. Izó hálószobák	34. Láb-szépségsverseny
12. Szerelmem születtek II.	24. Teresa, a férfifaló	35. Kirándulás
14. Billió dollár új kedvesei	25. Szelid szemű bestiák	a szerelmem szigetére

Viszonteladónak és magán személyeknek:

1-10. sorszám között 1 100,- + ÁFA
11-36. sorszám között 1 300,- + ÁFA
Utánvét esetén plusz postaköltség

Viszontkölcsönzőknek
1 500-4 000 Ft + ÁFA

A filmek kölcsönözhetőek:
Budapest,
III. Tóga u. 8.; XXI., Erdősor u. 36.
és XVIII., Havanna u. 50.

A kazetták megvásárolhatók hétköznap 9-17 óráig
1062 Budapest, Andrássy út 107. Tel./fax: 141-5886

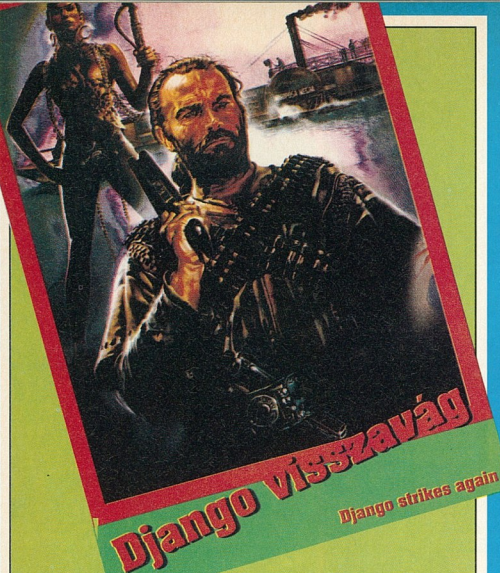
MEGRENDELŐLAP

CÍMÜNK: 1062 BP., ANDRÁSSY ÚT 107.
A megrendelőlapot kitöltve, címmel ellátott
borítékban kérjük elküldeni. Köszönjük.

KAZETTA CÍME:	DARAB

Név:.....
 Utca, hsz.:.....
 Helység:..... Ir. szám.....
 Kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni!
 Dátum:..... Aláírás:.....

Django visszavág

Django strikes again

A jól ismert hős, aki koporsóban tartja fegyverét, ismét visszatér...

Főszereplők: Franco Nero, Donald Pleasence, Christopher Conelly
96 perc

Fiatalok, szépek és talán gazdagok

(Giovanni, belle... probabilmente ricche)

Egy kisvárosban él négy barátnő. Három közülük férjhez ment, a negyedik – akit számára vesz a város – külföldre távozott. Am meghalt, s végrendeletében jelentős összeget hagyott a három barátnőre, azzal a feltétellel, hogy legyenek hűtlenek férjükökhöz...

Szines, magyarul beszélő olasz vígjáték
Főszereplők: Nadia Cassini, Carmen Russo, Olivia Link
90 perc

Franco Nero '90

GORDIUSZ

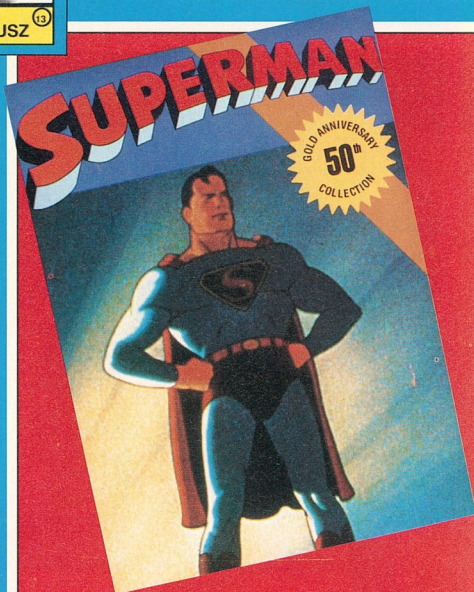
(Killer Nun)

Egy apáca meggyónja idős emberekkel szembeni gyűlöletét és örömet a gyilkolásban. A film egy megtörtént bűntény feldolgozása.

Főszereplők:
Anita Ekberg,
Allida Valli,
Lou Castel
89 perc

A gyilkos apáca

Figyeld az eget! Az egy madár ott? Vagy egy repülő? Nem! Ő Superman!

Amerikai rajzfilm
50 perc

CALIFORNIA

Lee tábornok megadja magát, s ezzel befejeződik az amerikai polgárháború. Útban hazafelé a két volt déli foglyot, a fiatal Californiát és barátját, Willy Prestont szövetséges katonák támadják meg és lopással vádolják. Willyt meg is ölik...

Szines, magyarul beszélő olasz western
Főszereplők: Giuliano Gemma, Miguel Bose, William Berger
105 perc

EZ IS AMERIKA

(America Exposed)

Az Ez Amerika rendezőjének új alkotása bepillantást nyújt az utcalányok és rablógyilkosok, a volt CIA-ügynökök és az exkluzív klubok világába...

Szines, hangbemondásos és feliratos amerikai dokumentumfilm
Írta és rendezte: Mark Benjamin
103 perc

Generáció '90

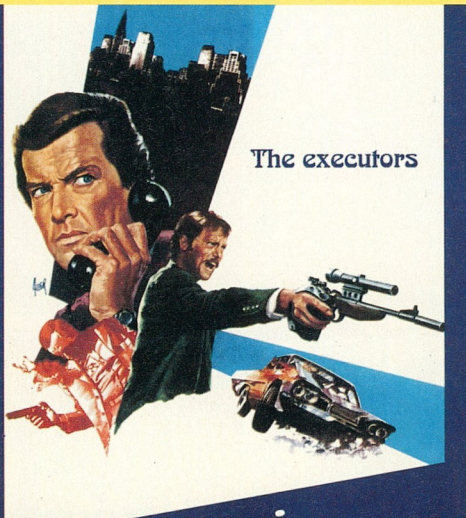
GORDIUSZ 13

(The Executors)

Három ismeretlen férfi szerzi meg a fakeszeszt-be rejtett heroinszákmányt, a szicíliai nagyfőnök ajándékát a San Franciscó-i halásznak. A főnök ártatlannak vallja magát és megbizsa unokaöccsét, hogy keresse meg a bűnösöket...

Szines, magyarul beszélő olasz kalandfilm
Főszereplők: Roger Moore, Stacy Keach, Ivo Garrani
105 perc

The executors

Szicíliai kereszt

A

GORDIUSZ 13

Kft.

őszi újdonságaival tovább bővíti a műsoros videokazetták kínálatát. Havonta rendszeresen jelenteti meg új műsorait. Kölcsönzők számára a játékfilmek ára 2000 forint (plusz ÁFA). A kft. hamarosan megkezdi a műsoros kazetták eladását a lakosság számára is: a kazetták ára nem éri majd el az ezer forintot!

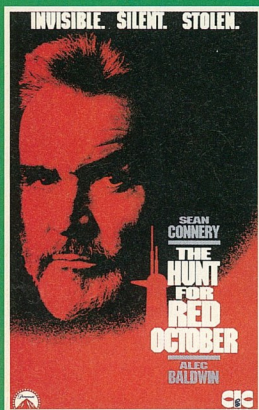
A

GORDIUSZ 13

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. címe: 1143 Budapest, Népstadion út 97. Tel.: 142-95-99/26. Tel. / fax: 132-89-77

VILÁGSIKEREK VILÁGSZÍNVONALON

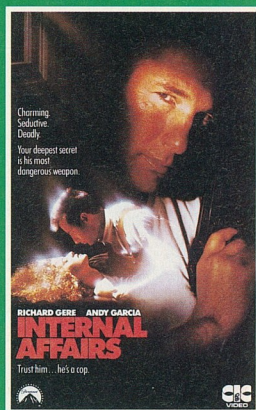
VADÁSZAT A VÖRÖS OKTÓBERRE

© 1990
Paramount Pictures Corporation
All rights reserved

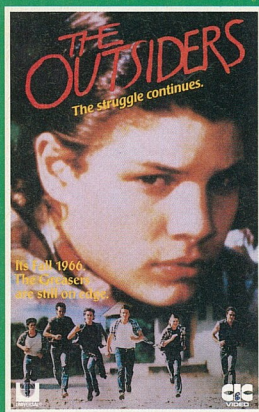
SZOLID MOTOROSOK

© 1990
By Paramount Pictures
All rights reserved

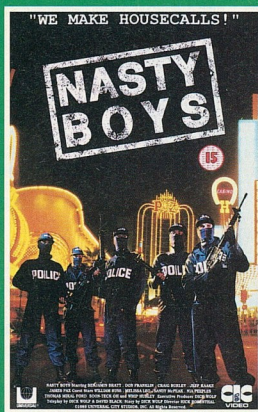
HIGGY NEKI, HISZ ZSARU

© 1990
By Paramount Pictures
All rights reserved

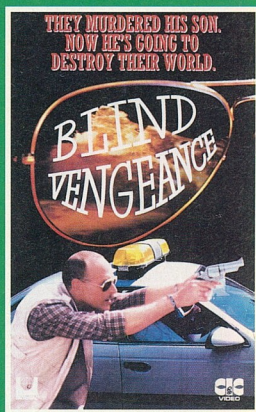
KÍVÜLLŐK BANDÁJA

© 1989
Papazian-Hirsch Entertainment, L.P.
All rights reserved

DROGHÁBORÚ LAS VEGASBAN

© 1989
Universal City Studios, INC.
All rights reserved

VÉRBOSZÚ

© 1990
By MTE, INC.
All rights reserved

A Paramount Communications Company

DUNA FILM VIDEO A CSÚCSON!

1054 Budapest, Steindl I. u. 6.

UNIVERSAL®